

K č.j. MZP/2017/510/762

V Praze dne 27. 12. 2017

Podatel č.1: **Obec Světce,**
se sídlem Světce 15, 378 21 Kardašova Řečice
IČ: 00666921

Podatel č.2: **Město Deštná,**
se sídlem nám. Míru 65, 378 25 Deštná
IČ: 00246506

Podatel č.3: **Pluhův Žďár,**
se sídlem Pluhův Žďár 66, 378 21 Kardašova Řečice
IČ: 00247260

právně zastoupeni:

Doucha Šikola advokáti, s.r.o., se sídlem Mezibranská 7, 110 00 Praha, IČ: 044 42 687,
zastoupenou Mgr. Pavlem Douchou, jednatelem

Rozklad proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 14. 12. 2017, č.j. MZP/2017/510/762 o prodloužení platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území Čihadlo

I.

- [1] Podatelé, prostřednictvím svého právního zástupce, obdrželi dne 18. 12. 2017 rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy II (dále „MŽP“) ze dne 14. 12. 2017, č. j. MZP/2017/510/762 o prodloužení platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území Čihadlo (dále „napadené rozhodnutí MŽP“).
- [2] MŽP rozhodlo usnesením ze dne 28. 2. 2017 č.j. 85051/ENV/16 1578/510/16 na základě ust. § 4a odst. 7 a ust. § 22a odst. 1 zákona č. 62/1988 Sb. o geologických pracích (dále „geologický zákon“) o žádosti České republiky – Správy úložišť radioaktivních odpadů,

Dlážděná 6, 110 00 Praha 1, IČO: 66000769 (dále „SÚRAO“ a „žádost SÚRAO“) ze dne 7. 12. 2016, o prodloužení doby platnosti rozhodnutí č.j. 1132/510/13, 67530/ENV/13 ze dne 20. 10. 2014 o stanovení průzkumného území Čihadlo (dále „rozhodnutí o stanovení průzkumného území“) pro zvláštní zásahy do zemské kůry pro realizaci geologicko-průzkumných prací s cílem zjištění vhodných geologických, strukturních, geomechanických a hydrogeologických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů (etapa vyhledávací 2013-2016) tak, že správní řízení zastavilo podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu, neboť žádost SÚRAO se uplynutím doby platnosti rozhodnutí do 31. 12. 2016 stala zjevně bezpředmětnou (dále „usnesení o zastavení řízení“). Proti tomuto usnesení o zastavení řízení podala SÚRAO rozklad ze dne 15. 3. 2017, č.j. SURAO-2017-1097 (dále „rozklad SÚRAO“).

- [3] Ministr životního prostředí rozhodnutím ze dne 7. 11. 2017, č. j. MZP/2017/430/96, sp. zn. R/3516, vyhověl rozkladu SÚRAO s tím, že usnesení o zastavení řízení zrušil a věc vrátil MŽP k novému projednání a rozhodnutí (dále též „rozhodnutí o rozkladu“). Současně zavázal MŽP právním názorem, dle kterého je povinností MŽP v dalším řízení o žádosti meritorně rozhodnout v souladu s kritérii uvedenými v § 4a odst. 7 geologického zákona.
- [4] Dne 22. 11. 2017 podáním č.j. SURAO-2017-4218, SÚRAO zúžila žádost o prodloužení platnosti rozhodnutí o stanovení PÚZZZK co do doby požadovaného prodloužení s tím, že nově je požadováno prodloužení doby platnosti rozhodnutí do 31. 12. 2017.
- [5] Dne 27. 11. 2017 byli účastníci řízení vyrozuměni o tom, že řízení po rozhodnutí ministra životního prostředí pokračuje. Současně byli vyrozuměni o zúžení žádosti ze strany SÚRAO.
- [6] Dne 7. 12. 2017 bylo MŽP doručeno vyjádření podatelů, ve kterém na základě námitek navrhovali zastavení řízení či zamítnutí žádosti.
- [7] Dne 14. 12. 2017 rozhodlo MŽP napadeným rozhodnutím č. j. MZP/2017/510/762 o prodloužení platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území Čihadlo (napadené rozhodnutí MŽP). Proti tomuto rozhodnutí podávají podatelé v zákonné lhůtě tento rozklad pro rozpor napadeného rozhodnutí MŽP s právními předpisy a pro jeho nesprávnost, a to z důvodů podrobněji uvedených níže.

II.

1. Sporný procesní režim

- [8] Předmětné řízení o prodloužení platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území nemá jasný procesní režim, který by měl oporu v zákoně. MŽP teprve v napadeném rozhodnutí poprvé uvedlo odkaz na ust. § 44 správního řádu, a teprve nyní dodatečně tvrdí, že se jedná o řízení o žádosti. Podatelé nesouhlasí s názorem MŽP, že jde o vadu bez vlivu na procesní práva podatelů (viz str. 5 napadeného rozhodnutí MŽP). Podatelé nemohou efektivně hájit svá práva a oprávněné zájmy, pokud není jasně určen procesní režim předmětného řízení, *nota bene* a pokud je v průběhu procesu libovolně měněn, jak se to děje v nyní projednávané věci.

- [9] Podatelé navíc nesouhlasí, že jde o řízení o žádosti. MŽP uvádí, že není zřejmé, z čeho podatelé dovozují, že řízení o prodloužení platnosti podle ust. § 4a odst. 7 geologického zákona je řízením z moci úřední bez právního nároku na prodloužení (viz str. 5 napadeného rozhodnutí MŽP). Podatelé přitom v tomto směru přednesli podrobnou argumentaci. Kogentní ust. § 4a odst. 7 geologického zákona, na rozdíl od jiných veřejnoprávních úprav prodloužování platnosti (viz bod 88), neobsahuje žádnou zmínku o podávání žádosti, a naopak obsahuje pouze obrat „lze prodloužit“, z čehož jasně vyplývá nenárokovost a důraz na správní uvážení. Pokud tedy MŽP vede řízení o prodloužení platnosti jako řízení o žádosti, pak takový postup, na rozdíl od jiných institutů prodloužení platnosti (viz bod 88), nemá oporu v zákoně.
- [10] Nejasnost a nezákonnost procesního režimu se projevuje i v tom, že napadené rozhodnutí MŽP nestanovuje své právní účinky (protože není jasné, podle jakého zákonného ustanovení by se měly řídit) a tak v napadeném rozhodnutí zcela chybí informace, zda rozhodnutí má platit s účinky ex tunc od 1. 1. 2017 nebo ex nunc od právní moci napadeného rozhodnutí o prodloužení platnosti.
- [11] Tak celospolečensky závažná problematika, jako je umístění úložiště jaderného odpadu, by měla být v demokratickém právním státě procesně vedena maximálně transparentním a předvídatelným způsobem. Česká republika, coby faktický původce jaderného odpadu, je při vydávání či prodloužování předmětného rozhodnutí systémově podjatým subjektem. O to větší důraz by pak měl být kladen na transparentnost, správnost, zákonnost a předvídatelnost příslušných procesních postupů pro dotčené subjekty a veřejnost.

2. Nebyly splněny věcné podmínky pro prodloužení platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území ve smyslu ust. § 4a odst. 7 geologického zákona

- [12] Podatelé namítají, že závěr napadeného rozhodnutí MŽP o tom, že jsou splněny podmínky pro prodloužení platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území dle ust. § 4a odst. 7 geologického zákona, je nesprávný a nemá oporu v řádně zjištěném skutkovém stavu, takže MŽP nemohlo meritorně rozhodnout o prodloužení jeho platnosti.
- [13] Ust. § 4a odst. 7 zákona o geologický pracích stanoví: *Dobu platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území lze prodloužit, jestliže stanovená lhůta není dostatečná k ukončení činnosti, která je předmětem rozhodnutí, a činnost byla vykonávána v souladu s rozhodnutím.* Ustanovení tedy stanoví dvě podmínky, které musí být kumulativně splněny, aby vůbec mohlo být uvažováno o prodloužení doby platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území

1) stanovená lhůta není dostatečná k ukončení činnosti

2) činnost byla vykonávána v souladu s rozhodnutím

Je třeba potrhout, že případné splnění těchto dvou podmínek nevede samo o sobě k prodloužení platnosti předmětného rozhodnutí, ale jde o podmínky, za kterých může MŽP vůbec přistoupit ke správnímu uvážení, zda dobu platnosti prodloužit či nikoli (viz formulace „lze“ použitá citovaném ustanovení). K uvedeným dvěma hmotněprávními podmínkám je tedy třeba připočíst třetí, kterou je

3) řádně provedené správní uvážení o tom, zda platnost prodloužit

To znamená, že zvolené řešení musí být v souladu se základními zásadami činnosti správních orgánů, v souladu s principy dobré správy, v souladu s veřejným zájmem po řádném vyhodnocení konkurujících veřejných zájmů, musí splňovat požadavky proporcionality, musí být v souladu s účelem a smyslem aplikovaných právních předpisů, v souladu s ústavním určením rozhodujícího správního orgánu, musí řádně zohledňovat dotčené orgány státní správy a dotčené soukromé subjekty včetně veřejnosti, musí řádně zohledňovat dotčené vlastníky a samosprávné obce, a to zejména v případě jasně deklarovaného nesouhlasu. To vše platí tím spíše, že se jedná o tak závažnou otázku, jako je úložiště jaderného odpadu.

- [14] Ust. § 4a odst. 7 zákona o geologických pracích je velmi stručné a nedává příliš mnoho vodítek, avšak stručná zákonná úprava v demokratickém právním státě neznámá, že by se otvíral prostor pro volné uvážení správního orgánu, ale naopak se ve zvýšené míře dostávají ke slovu principy a normy ústavního práva a z nich vyplývající základní zásady činnosti správních orgánů, neboť volné správní uvážení je vyloučeno. K tomu lze odkázat na mnohokrát citované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, podle kterého *„Absolutní či neomezené správní uvážení v moderním právním státě neexistuje. Každé správní uvážení má své meze, vyplývající v první řadě z ústavních principů zákazu libovůle, principu rovnosti, zákazu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu proporcionality atd. Dodržení těchto mezí podléhá soudnímu přezkumu.“*
- [15] Podatelé namítají, že výše uvedené zákonné podmínky pro prodloužení platnosti předmětného rozhodnutí nejsou v daném případě splněny.
- [16] **Lhůta stanovená v rozhodnutí o stanovení průzkumného území byla dostatečná k ukončení činnosti ve smyslu podmínky dle ust. § 4a odst. 7 geologického zákona.**
- [17] Podatelé nesouhlasí s názorem MŽP, že *„není rozhodující, z jakých důvodů není doba platnosti dostačující, nepředstavují-li tyto důvody porušení podmínek a povinností stanovených rozhodnutím, jehož doba platnosti se prodlužuje“* (viz str. 7 napadeného rozhodnutí MŽP). Ust. § 4a odst. 7 geologického zákona je koncipováno jako rozhodování na základě správního uvážení a správní orgán demokratického právního státu (MŽP) nemůže v rámci správního uvážení přehlížet důvody nedodržení stanovených lhůt, za něž odpovídá ten, v jehož prospěch má být lhůta prodlužována (SÚRAO), *nota bene*, je-li jednou z příčin zdržení porušení zákonných a podzákonných předpisů. Za zdržení prací, která uvádí SÚRAO v žádosti, tj. výběrové řízení a šetření ÚOHS, odpovídá SÚRAO a jdou k její tíži (viz bod 61). MŽP vystupuje v dané věci jako správní orgán, aplikuje v dané věci správní řád, a jako správní orgán je schopno a povinno zohlednit a přičíst k tíži žadateli, když je jiným správním orgánem zjištěno, že žadatel porušil při svém postupu zákon. Je zcela evidentní, že původně stanovená lhůta byla dostatečná, avšak SÚRAO zdržení zavinila, a je chybou, pokud to MŽP odmítá zohlednit.
- [18] MŽP při hodnocení splnění kritérií ust. § 4a odst. 7 geologického zákona vychází pouze pasivně z tvrzení SÚRAO obsažených v textu žádosti, avšak nijak nepřezkoumává a nevyžaduje jejich doložení ze strany SÚRAO. Chybí zde vlastní samostatné prověřování, dokazování a vyhodnocení, které mělo MŽP provést z úřední povinnosti. MŽP porušilo svoji

povinnost zjistit řádně skutkový dle zásady materiální pravdy ve smyslu ust. § 3 správního řádu, porušilo svoji povinnost zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu ve smyslu ust. § 50 odst. 3 věta první správního řádu, porušilo svou povinnost vyžadovat od SÚRAO důkazy na podporu tvrzení ve smyslu ust. § 52 správního řádu. Napadené rozhodnutí MŽP tak bylo vydáno bez řádně zjištěného skutkového stavu.

- [19] Celá problematika dostatečnosti lhůty nabyla zcela absurdních rozměrů v okamžiku, kdy SÚRAO dne 22. 11. 2017 zúžila původní žádost o prodloužení na lhůtu do 31. 12. 2017 s odůvodněním, že „*v dané lokalitě již disponuje dostatečným množstvím geologických dat*“, a že „*původně požadovaná doba prodloužení doby platnosti nebude pro účely geologických prací v dané lokalitě nezbytně nutná*“ (podrobněji viz podání SÚRAO ze dne 22. 11. 2017, č.j. SÚRAO-2017-4218). Od tohoto okamžiku tedy MŽP rozhodovalo o absurdně krátkém prodloužení, aniž by zjistilo, jaké konkrétní práce byly vlastně provedeny a jaké zbývají provést. Námitku podatelů, že z obsahu zúžení žádosti vyplývá nepotřebnost prodloužení platnosti, MŽP bagatelizuje jako „*ojedinělou poznámku*“ (viz str. 8 napadeného rozhodnutí MŽP) a zavádějícím způsobem argumentuje, že je „*je v řízení o žádosti vázáno obsahem předložené žádosti, přičemž interpretací tohoto obsahu nelze nahrazovat jednoznačnou vůli žadatele, která je ze žádosti patrná*“ (viz str. 7 napadeného rozhodnutí MŽP). MŽP zde chybně směšuje procesní rovinu obsahu žádosti s rovinou skutkových tvrzení SÚRAO, které bylo MŽP povinno z úřední povinnosti prověřit a vyžadovat dle § 52 správního řádu jejich prokázání, *nota bene* když byly v tomto směru vzneseny námitky podatelů, a ne se cítit být skutkovými tvrzeními SÚRAO „*vázáno*“.
- [20] MŽP tak v napadeném rozhodnutí vychází na jednu stranu ze skutkového stavu založeného na tvrzení SÚRAO z prosince 2016, že potřebné geologické práce realizovány nebyly, a současně vychází ze skutkového stavu založeného na tvrzení SÚRAO z listopadu 2017, že geologické práce již zapotřebí nejsou. Podatelé namítají, že není vůbec zřejmé, jaký byl rozhodný skutkový stav ohledně provedených geologických prací, podle kterého MŽP rozhodlo o prodloužení platnosti. Podatelé namítají, že MŽP ve skutečnosti skutkový stav nezjišťovalo, splnění podmínek ust. § 4a odst. 7 geologického zákona ve skutkové rovině vůbec neproověřilo, a pouze zcela pasivně vyšlo vstříc požadavku SÚRAO.
- [21] **SÚRAO nevykonávalo povolenou činnost v souladu s rozhodnutím o stanovení průzkumného území ve smyslu druhé podmínky dle ust. § 4a odst. 7 geologického zákona.**
- [22] SÚRAO prováděla geologické práce, přestože platnost rozhodnutí o stanovení průzkumného území Čihadlo nebyla prodloužena. Pokud SÚRAO ve zúžení žádosti deklaruje, že „*v dané lokalitě již disponuje dostatečným množstvím geologických dat*“, a že „*původně požadovaná doba prodloužení doby platnosti nebude pro účely geologických prací v dané lokalitě nezbytně nutná*“ (podrobněji viz podání SÚRAO ze dne 22. 11. 2017, č.j. SÚRAO-2017-4218), pak z toho vyplývá, že průzkumné práce musely probíhat v průběhu roku 2017, tedy v období, kdy probíhat nesměly, neboť nebyla prodloužena platnost rozhodnutí o stanovení průzkumného území (srov. rozhodnutí o rozkladu: „*... až do doby rozhodnutí o prodloužení platnosti předmětného rozhodnutí nelze průzkumné práce vykonávat*“). Je zcela evidentní, že SÚRAO nevykonávala povolenou činnost v souladu s rozhodnutím o stanovení průzkumného území ve smyslu ust. § 4a odst. 7 geologického zákona.

- [23] Penzum deklarovaných provedených prací v původní žádosti SÚRAO ze dne 7. 12. 2016 se logicky musí lišit od prací obecně deklarovaných ve zúžení žádosti z 22. 11. 2017, protože jinak by bylo prodloužení platnosti od počátku nepotřebné a nesplňovalo by již v prosinci 2016 podmínky dle ust. § 4a odst. 7 geologického zákona. MŽP si mělo na základě nového skutkového tvrzení SÚRAO, obsaženého ve zúžení žádosti ze dne 22. 11. 2017, vyžádat od SÚRAO podrobné informace, jaké konkrétní práce byly provedeny, kdy byly provedeny a jaké práce zbývá provést, a pokud byly práce povolené rozhodnutím o stanovení průzkumného území provedeny v období, kdy nebyla prodloužena platnost tohoto rozhodnutí, tj. po 31. 12. 2016, pak muselo MŽP nutně dojít k závěru, že SÚRAO nevykonávala povolenou činnost v souladu s rozhodnutím o stanovení průzkumného území ve smyslu ust. § 4a odst. 7 geologického zákona.
- [24] MŽP k tomu zavádějícím způsobem uvádí, že je „v řízení o žádosti vázáno obsahem předložené žádosti, přičemž interpretací tohoto obsahu nelze nahrazovat jednoznačnou vůli žadatele, která je ze žádosti patrná“. MŽP zde chybně směšuje procesní rovinu obsahu žádosti s rovinou skutkových tvrzení SÚRAO, které bylo MŽP povinno z úřední povinnosti prověřit a vyžadovat dle § 52 správního řádu jejich prokázání, *nota bene* když byly v tomto směru vzneseny námitky podatelů, a ne se cítit být skutkovými tvrzeními SÚRAO „vázáno“.
- [25] Podatelům není známo žádné nezávislé komplexní hodnocení, zda předmětná činnost byla doposud vykonávána v souladu s rozhodnutím či nikoli. Vzhledem k absenci kontrolních pravomocí se podatelé nemohou v tomto směru ani plnohodnotně vyjádřit. Podatelé požadují, aby byl proveden právní audit dosavadního průběhu předmětné činnosti ve smyslu ust. § 4a odst. 7 zákona o geologických pracích, a aby byl zařazen mezi podklady rozhodnutí. Pak se teprve budou moci v tomto směru podrobněji věcně vyjádřit. Pokud je podatelům známo, nekonaly se žádné kontroly a inspekce vztahující se k průzkumnému území a geologickým pracím v něm prováděným. Mělo by být tedy prověřeno, zda byly skutečně provedeny všechny geologické práce popsané v žádosti SÚRAO a zda při tom byly dodrženy podmínky dříve vydaného rozhodnutí. Touto námitkou a požadavkem se MŽP zabývalo na str. 6 napadeného rozhodnutí, avšak uvedlo pouze to, že takový požadavek podatelů údajně „je neoprávněný“, a že MŽP „nemá důvod pochybovat“ o provedených pracích. Podatelé namítají, že mají plné právo požadovat, aby byl důkladně zjištěn skutkový stav ve smyslu ust. § 3 ve spojení s ust. § 50 správního řádu, *nota bene* když sami nemají možnost plnohodnotně kontrolovat činnost SÚRAO. MŽP nemohlo přehlížet námitky účastníků a současně tvrdit, že „nemá důvodné pochybnosti“, aniž by skutkový stav reálně ověřilo, a aniž by od SÚRAO vyžadovalo důkazy tvrzení ve smyslu ust. § 52 správního řádu. Navíc, „důvodné pochybnosti“ o skutkovém stavu mělo zcela jistě vzbudit nové skutkové tvrzení SÚRAO ve zúžení žádosti ze dne 22. 11. 2017, č.j. SURAO-2017-4218, ze kterého vyplývá, že se stav provedených a požadovaných prací podstatně změnil.
- [26] MŽP při hodnocení splnění kritérií ust. § 4a odst. 7 geologického zákona vychází pouze pasivně z tvrzení SÚRAO obsažených v textu žádosti, avšak nijak nepřezkoumává a nevyžaduje jejich doložení ze strany SÚRAO, a to ani k námitkám podatelů. MŽP porušilo svoji povinnost zjistit řádně skutkový dle zásady materiální pravdy ve smyslu ust. § 3 správního řádu, porušilo svoji povinnost zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu ve smyslu ust. § 50 odst. 3 věta první správního řádu, porušilo svou povinnost vyžadovat od SÚRAO důkazy na podporu tvrzení ve smyslu ust. § 52 správního

řádu. Napadené rozhodnutí MŽP tak bylo vydáno bez řádně zjištěného skutkového stavu a bez řádně provedeného a odůvodněného správního uvážení.

- [27] Podatelé v podání ze dne 7. 12. 2014⁷ namítali, že geologické práce, které měly proběhnout jako geologické průzkumy v souladu s rozhodnutím o stanovení průzkumného území, byly ze strany SÚRAO účelově označeny jako geologické výzkumy a v plném rozsahu podle schváleného Projektu geologicko-průzkumných prací pro lokalitu Čihadlo proběhly nebo dosud probíhají v rámci uzavřených zakázek, které SÚRAO zadala. S touto námitkou podatelů se MŽP nevypořádalo a skutečný skutkový stav nijak neproověřilo a nezjistilo. Podatelé tedy tuto námitku uplatňují znovu.
- [28] Za zcela chybný považují podatelé způsob vypořádání námitek ohledně odborné nezpůsobilosti RNDr. Miloše Kováčíka, Ph. D., kdy MŽP argumentuje tak, že stačilo, když pan RNDr. Miloš Kováčík, Ph. D., obdržel osvědčení až těsně před finálním podpisem a razítkem na konečné verzi podkladů, neboť osvědčení pouze zpětně deklarovalo jeho odbornou způsobilost, kterou měl fakticky již v době zpracování příslušných podkladů (viz str. 5 až 6 napadeného rozhodnutí MŽP, např. *„byla-li odborná erudice jmenovaného následně osvědčena, lze mít nepochybně za to, že touto erudicí disponoval jmenovaný i v době vypracování projektu, o čemž ostatně svědčí zmíněné osvědčení MŽP SR“*). Ust. § 3 geologického zákona je zcela jasně postaveno na formálním principu, kdy se oficiálně vydává osvědčení o odborné způsobilosti odpovědného řešitele geologických prací (srov. § 3 odst. 3 a další), a pouze osoba s takovým osvědčením může být odpovědným řešitelem geologických prací, což znamená oprávnění geologické práce projektovat, provádět a vyhodnocovat (srov. § 3 odst. 1), a tedy odpovídat za proces a nikoli pouze za výsledek. Ve správním právu obecně platí princip, že určitá osoba musí nejprve získat formální osvědčení o odborné způsobilosti, a pak teprve může danou činnost vykonávat, přičemž uplatnění opačného přístupu, kdy lze osvědčení získat i dodatečně, vyžaduje výslovné zakotvení v právní úpravě, což není případ ust. § 3 geologického zákona. Z výše uvedených důvodů SÚRAO nevykonávalo povolenou činnost v souladu s rozhodnutím o stanovení průzkumného území ve smyslu ust. § 4a odst. 7 geologického zákona.
- [29] Podatelům tedy nezbyvá než znovu namítnout, že jako zodpovědný řešitel geologických prací je v žádosti SÚRAO uveden pan RNDr. Miloš Kováčík, Ph. D., číslo osvědčení: 1878/660/81259/ENV/2015 (viz úvodní informace a viz str. 9 žádosti SÚRAO). V žádosti SÚRAO je uvedeno, že projekt geologicko – průzkumných prací vypracoval pan M. Kováčík „v 2. pololetí 2015“ (viz str. 7 žádosti SÚRAO). Tyto projekty jsou v plném znění dostupné na webu SÚRAO <http://www.surao.cz/cze/Informacni-koutek/Dokumenty-ke-stazeni/Projekty-geologickych-praci>. V projektu pro lokalitu Čihadlo je jako odpovědný řešitel uveden RNDr. Miloš Kováčík, PhD a datum vyhotovení „24. 9. 2015“. Řešitel projektů geologických prací musí mít pro takové práce oprávnění (viz § 3 zákona o geologických pracích). Ovšem pan RNDr. Miloš Kováčík, Ph. D., potřebné osvědčení získal až dne 1. 12. 2015 (viz str. 9 žádosti SÚRAO: *„RNDr. Miloš Kováčík Ph.D., držitel osvědčení o odborné způsobilosti projektovat, provádět a vyhodnocovat geologické práce v oborech: (a) zkoumání geologické stavby, (b) inženýrská geologie, (c) sanační geologie ze dne 1. 12. 2015 (č.j. 1878/660/81259/ENV/2015)“*), z čehož vyplývá, že základní podkladový materiál žádosti SÚRAO, kterým je projekt geologicko – průzkumných prací *Ověření vhodnosti horninového prostředí pro umístění hlubinného úložiště VJP a RAO v PÚZZZK Čihadlo* byl zpracován řešitelem bez potřebného oprávnění, a jde tudíž o nezákonný podklad, a tím i nezákonnou

žádost. Nehledě na to, že v žádosti SÚRAO lze patrně vysledovat pokus tento nedostatek zamaskovat neuvedením přesného data vypracování projektu. Tato výchozí nezákonnost se přenáší i do řízení a do geologických prací. Z výše uvedených důvodů SÚRAO nevykonávalo povolenou činnost v souladu s rozhodnutím o stanovení průzkumného území ve smyslu ust. § 4a odst. 7 geologického zákona.

- [30] Chybné je i vypořádání námítky, že SÚRAO není v dané věci oprávněným žadatelem. MŽP argumentuje, že SÚRAO je „oprávněna k přípravě úložišť radioaktivních odpadů, a proto bylo rozhodnutí vydáno ve prospěch SÚRAO“ (viz str. 5 napadeného rozhodnutí MŽP). MŽP situaci posuzuje, jako by oprávnění SÚRAO k přípravě úložišť radioaktivních odpadů implicitně zahrnovalo všechna další veřejnoprávní oprávnění nutná k dílčím činnostem, což je zcela chybný přístup. SÚRAO nedisponuje oprávněním k hornické činnosti, nemůže být proto žadatelem o stanovení průzkumného území pro ložiskový průzkum, a tudíž ani žadatelem o prodloužení platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území ve smyslu ust. § 4a odst. 7 geologického zákona.
- [31] Podatelům tedy nezbývá než znovu namítnout, že při vydávání rozhodnutí o stanovení průzkumného území SÚRAO podávala žádost a prokazovala splnění zákonných podmínek prostřednictvím mandatáře DIAMO, státní podnik, 471 27 Stráž pod Ralskem, Máchova 201, odštěpný závod GEAM, 592 51 Dolní Rožínka (viz předmětné rozhodnutí a příslušná žádost z roku 2013). Byl to právě mandatář, kdo předkládal oprávnění k hornické činnosti podle § 5 odst. 2, zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní správě ve znění pozdějších předpisů, které požaduje zákon o geologických pracích pro vyhovění žádosti (viz § 4 odst. 1, odst. 2 písm. d) a § 4a odst. 5 písm. c) zákona o geologických pracích). Nyní však žádost nepředložil mandatář, ale pouze SÚRAO, aniž by při tom prokázala oprávnění k hornické činnosti. Žádost tedy musí být zamítnuta dle ust. § 4a odst. 5 písm. c) zákona o geologických pracích, které stanoví, že MŽP žádost zamítne, pokud „žadatel neprokáže požadovanou bezúhonnost nebo oprávnění k hornické činnosti“. Nelze se přitom odvolávat na původní žádost z roku 2013. Pokud bylo v předchozím řízení připuštěno, aby v řízení na straně žadatele vystupoval „žadatel“ mandant SÚRAO a „předkladatel“ mandatář DIAMO, který prokáže splnění podmínek zákona na místo SÚRAO, pak SÚRAO nemůže navazující žádost předkládat samostatně, neboť v takové procesní situaci nesplňuje požadavky kladené zákonem na žadatele.
- [32] MŽP neprovedlo řádné správní uvážení, zda prodloužit platnost ve smyslu ust. § 4a odst. 7 geologického zákona, a pokud by je řádně provedlo, muselo by dojít k závěru, že platnost rozhodnutí o stanovení průzkumného území nelze prodloužit. Vzhledem k tomu, co podatelé uvedli výše, jakož i v dalších svých předchozích podáních a vyjádřeních, je podle jejich názoru vyloučeno, aby řádně provedené správní uvážení mohlo dopadnout ve prospěch prodloužení platnosti předmětného rozhodnutí.
- [33] Podatelé namítají, že není dán veřejný zájem na průzkumu, čímž bylo porušeno ust. § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb. o geologických pracích, a ust. § 50 odst. 3 správního řádu. Vedle důvodů uvedených v bodech 45 až 60 potvrzuje důvodnost této námítky podatelů i vyjádření ministra průmyslu a obchodu Jana Mládky učiněné na tiskové konferenci dne 15. 7. 2016 za přítomnosti ředitele SÚRAO (dále „vyjádření“). Ministr průmyslu a obchodu Jan Mládek zadal SÚRAO, aby při dalších krocích ve výběru lokalit pro budoucí hlubinné úložiště vyhořelého jaderného paliva spolupracovala primárně s těmi dotčenými lokalitami,

respektive obcemi, které jsou přístupny dialogu. Ministr *de facto* uznal argument podatelů, že geologický průzkum území v lokalitě, kde obce s vybudováním hlubinného úložiště radioaktivního odpadu nesouhlasí, je v rozporu s veřejnými zájmy. Ministr ve svém vyjádření výslovně citoval předmětnou lokalitu Čihadlo jako jednu z pěti problematických lokalit, kde obce nesouhlasí s úložištěm radioaktivního odpadu a brání se správní žalobou, a opakovaně konstatoval, že ze strany ministerstva není zájem na tom, aby úložiště radioaktivního odpadu bylo budováno v lokalitách, kde k tomu není politická vůle ze strany obcí, a že proto v těchto lokalitách není ekonomický a politický zájem na geologickém průzkumu. Obsah vyjádření ministra dokazuje, že v lokalitě Čihadlo jiné veřejné zájmy, které podrobně popisuje vyjádření podatelů, a které byly před tím marně namítány, převyšují zájem na dalším průzkumu ve smyslu ust. § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb. o geologických pracích. Z vyjádření ministra plyne, že v případě průzkumných území, kde nebyl dán souhlas obcí, není a nebyl dán dostatečně vážný veřejný zájem na průzkumu, resp. že jej v těchto lokalitách převyšovaly a převyšují zájmy obcí na samosprávném rozvoji a zájem na hospodárném a efektivním nakládání s veřejnými prostředky. Z obsahu vyjádření ministra taktéž vyplývá, že v předmětném rozhodnutí nebyla věnována náležitá pozornost identifikaci konkurujících veřejných zájmů a posuzování jejich vážnosti a vzájemného poměru.

- [34] K výše uvedené námitce podatelů uvedlo MŽP na str. 6 napadeného rozhodnutí pouze toto konstatování (zvýrazněno podatelí): *„Zmocněnec přiložil ke svému vyjádření kopie tiskové zprávy MPO a SÚRAO ze dne 14.07.2016, dále článku uvedeného na serveru iDNES a ČT24, odkázal na videozáznam z tiskové konference, odkazuje na ně také spolek Calla. Těmito důkazy dokládá, že není veřejný zájem na průzkumu lokality Čihadlo, a tím ani na prodloužení doby platnosti rozhodnutí o stanovení PÚ Čihadlo. Stejný názor vyslovil i spolek Calla. K tomu ministerstvo uvádí, že ministerstvo při své činnosti postupuje v souladu se zákony a ostatními právními předpisy. Sdělení uvedená v médiích vnímá pouze jako informace v obecné rovině, a proto je ani nepovažuje za důkazy, ke kterým musí při svém rozhodování přihlížet.“* Podatelé namítají, že jde o zcela flagrantní porušení ust. § 50 odst. 3 a odst. 4 ve spojení s ust. § 3 správního řádu, a současně porušení práv podatelů, aby se správní orgán zabýval jejich návrhy důkazů ve smyslu § 36 odst. 1 správního řádu. Vyjádření do médií ze strany představitelů státní správy by měly v demokratickém právním státě představovat důkazy *par excellence*, navíc některá z namítaných vyjádření jsou prezentována přímo jako oficiální výstupy státní správy, nikoli pouze jako vyjádření do médií (viz zdroje).
- [35] Správa úložišť radioaktivních odpadů v letošním roce mnohokrát otevřeně sdělila, že průzkumné území nepotřebuje a ani nepotřebovala, aby získala informace potřebné pro rozhodnutí o vhodnosti lokalit pro hlubinné úložiště. Například oficiální Stanovisko SÚRAO k zastavení řízení k prodloužení platnosti stanovení průzkumných území na 7 lokalitách: *„SÚRAO konstatuje, že zamítavé stanovisko MŽP (k prodloužení tzv. „průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry“) nemá vliv na průběh hodnocení stávajících lokalit.“* (zdroj: <https://www.surao.cz/clanek-406-stanovisko-surao-k-zastaveni-rizeni-k-prodlouzeni-platnosti-stanoveni-pruzkumnych-uzemi-na-7-lokalitach>), obdobně ve zpravodaji Zprávy ze Správy z jara 2017 nebo podzimu 2017 (viz www.surao.cz) a v dalších veřejných vyjádřeních představitelů SÚRAO. Výše uvedené namítali podatelé již dne 7. 12. 2017, avšak bez jakékoli konkrétní odezvy, MŽP tyto předložené důkazy podatelů ignorovalo, přestože dokazují, že podmínky dle ust. § 4a odst. 7 geologického zákona nemohly být v daném případě splněny.

Důkazy:

- Kopie tiskové zprávy MPO a SÚRAO ze dne 15. 7. 2016 „MPO a SÚRAO chtějí transparentnější a rychlejší postup ve výběru lokality pro budoucí výstavbu hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva“, dostupné na <http://www.mpo.cz/dokument177652.html>

- Kopie článku ze dne 15. 7. 2016 na serveru iDNES "Z klání o jaderné úložiště vypadlo pět lokalit. Kvůli odporu veřejnosti", dostupného na http://ekonomika.idnes.cz/stat-vyradil-z-pet-lokalit-z-klani-o-hlubinne-uloziste-radioaktivniho-odpadu-1w9-ekonomika.aspx?c=A160715_114231_ekonomika_ozr

- Kopie článku ze dne 15. 7. 2016 na serveru CT24 "Úložiště jaderného odpadu má vzniknout v Horce nebo na Kraví hoře", dostupného na <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1847111-uloziste-jaderneho-odpadu-ma-vzniknout-v-horce-nebo-na-kravi-hore>

- Videozáznam z tiskové konferenci dne 15. 7. 2016 „Jan Mládek k problematice úložišť jaderného odpadu“ dostupný na youtube profilu „Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR“, <https://www.youtube.com/watch?v=gej15F-2Pis>

- Stanovisko SÚRAO k zastavení řízení k prodloužení platnosti stanovení průzkumných území na 7 lokalitách dostupné na <https://www.surao.cz/clanek-406-stanovisko-surao-k-zastaveni-rizeni-k-prodlouzeni-platnosti-stanoveni-pruzkumnych-uzemi-na-7-lokalitach>

3. MŽP nevypořádalo řádně všechny námítky podatelů

- [36] MŽP vědomě nevypořádalo námítky podatelů týkající se procesu a vydání rozhodnutí o stanovení průzkumného území, neboť podle jeho názoru nemůže být předmětem řízení o prodloužení jakákoli revize původního rozhodnutí (viz str. 7 napadeného rozhodnutí MŽP). Podatelé namítají, že takový zkratkový postup je chybný, neboť všechny nesprávnosti a nezákonnosti původního rozhodnutí jsou materiálně přenášeny i do rozhodnutí o jeho prodloužení, takže je možné uplatnit námítky i proti původnímu rozhodnutí.
- [37] Nadto, ust. § 4a odst. 7 geologického zákona upravuje prodloužení platnosti rozhodnutí jako postup založený na správním uvážení (viz obrat „lze prodloužit“), z čehož vyplývá, že splnění dvou věcných podmínek ust. § 4a odst. 7 geologického zákona ještě automaticky nevede k prodloužení platnosti, ale je výsledkem správního uvážení. Řádně provedené správní uvážení o prodloužení platnosti nemůže opomíjet případné nezákonnosti a nesprávnosti základního rozhodnutí, a proto nemůže ani opomíjet takto zaměřené námítky podatelů.
- [38] Vzhledem k výše uvedenému podatelům nezbyvá než nevypořádané námítky znovu uplatnit v rámci rozkladu. Podatelé jsou nuceni tak učinit přímo do textu rozkladu, protože když ve svém vyjádření ze dne 3. 4. 2017 k rozkladu SÚRAO pouze odkázali na text námitek ze dne 31. 1. 2017 s tím, že jde o nedílnou součást podání, tak se Ministr životního prostředí s takto začleněnými námítkami podatelů nijak nevypořádal.

4. Zahájení a vedení řízení o prodloužení platnosti není řádně odůvodněno

- [39] V oznámení MŽP o zahájení řízení, ani v pozdějších procesních úkonech MŽP, až do napadeného rozhodnutí MŽP, nebylo vyjasněno, zda jde o řízení o žádosti dle § 44 správního řádu anebo zda jde o řízení zahájené z moci úřední, jak předpokládá ust. § 4a

odst. 7 zákona o geologických pracích. Nebylo tedy ani zřejmé, kdy bylo řízení zahájeno, zda doručením žádosti anebo oznámením zahájení řízení účastníkům. Není ani zřejmé, podle jakých kritérií v něm mělo být rozhodováno, zda pouze na základě skutečností uvedených v žádosti anebo na základě dalších podkladů získaných z úřední činnosti MŽP nebo postupem dle ust. § 102 odst. 6 správního řádu. Bez jasně vymezeného procesního režimu nebylo podatelům umožněno plnohodnotně efektivně uplatňovat svá procesní práva.

5. Vadné vedení spisu správního orgánu

- [40] Podatelé již v rámci řízení před MŽP požadovali doplnit spis minimálně o konkrétní výčet podkladů, na něž SÚRAO v rámci své žádosti odkazovala, přičemž tyto své požadavky zopakovali též na ústním jednání. MŽP k těmto požadavkům podatelů uvedlo, že požadované dokumenty byly uvedeny v žádosti SÚRAO „*pouze na doplnění*“ a že většinu z nich je možné získat na stránkách SÚRAO. MŽP pak nepovažuje za nutné, aby takové veřejně dostupné obsáhlé dokumenty byly součástí spisu, když je lze považovat pro účastníky daného řízení za věc všeobecně známou.
- [41] Podatelé s takovým vyřízením své námitky nesouhlasí a s poukazem na § 17 odst. 1 správního řádu, stejně jako na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 1 Afs 58/2009–541 požadují, aby byly do spisu zařazeny všechny písemnosti a podání vztahující se k dané věci včetně jejich příloh, a to přestože by je nebylo možné považovat za podklady rozhodnutí MŽP. Spis vedený MŽP je nezpůsobilý následnému přezkumu. Navíc není možné dokumenty spisu umisťovat na internetové stránky SÚRAO, tedy žadatele, a to tím spíše, že některé dokumenty bylo možné na stránkách SÚRAO dohledat toliko v odlišných verzích a jiné nebylo možné dohledat ani na stránkách SÚRAO ani na stránkách jiných subjektů. Na internetových stránkách SÚRAO bylo možné dohledat Koncepti nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem z ČR toliko ve verzi z června 2001, nikoliv ve verzi z roku 2002, na kterou je v řízení odkazováno. Na internetových stránkách žadatele ani jiných subjektů se nepodařilo dohledat usnesení vlády č. 487/2002 Sb., kterým měla být výše uvedená koncepce nakládání s radioaktivními odpady schválena, neboť na stránkách Vlády České republiky jsou evidována pouze usnesení vlády před rokem 2004. Stejně tak nebylo možné dohledat Plán činnosti a rozpočet Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2014, tříletý plán a dlouhodobý plán, který měl být veden na stránkách Vlády České republiky pod číslem 1376/13.
- [42] Vedení spisu neobsahujícího veškerá podání, písemnosti a další dokumenty vztahující se k předmětnému řízení, případně jejich přílohy, je v rozporu s právními předpisy, konkrétně s § 17 správního řádu. Uvedené ustanovení počítá s uchováváním dokumentů mimo spis výhradně v případech stanovených zvláštním zákonem, a to toliko z důvodu ochrany utajovaných informací či jiných informací, na něž se vztahuje zákonem uložená nebo uznaná povinnost mlčenlivosti. Co se týče obsahu dokumentů dostupných toliko z internetových stránek, vyjadřoval se k této problematice již Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 As 33/2011–58, když uvedl, že „*obsah jedné a té samé internetové stránky vzhledem k povaze internetu může být – a obvykle též je – proměnlivý v čase*“ (k tomu též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 30/2009 – 70, bod 28) a že „*pokud tedy správní orgán nezachytí stav internetové stránky, kterou vzal v potaz pro své rozhodování, ať již tiskem nebo uložením na elektronický nosič dat, znemožní tak v podstatě*

správnímu soudu úkol vycházet při přezkumu rozhodnutí ze skutkového stavu, který tu by v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Není totiž žádná záruka, že informace na určité internetové stránce budou v okamžiku soudního přezkumu odpovídat informacím, které na určité internetové stránce byly v okamžiku správního rozhodnutí" (srov. bod 27 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 As 33/2011–58, zvýraznění podatel). Jelikož vedlo MŽP správní spis toliko evidencí odkazů na internetové stránky SÚRAO, co by žadatele, zatížilo tak předmětné rozhodnutí vadou, která vede k nepřezkoumatelnosti a nezákonnosti tohoto rozhodnutí.

- [43] Vzhledem k výše uvedenému a skutečnosti, že k některým dokumentům nebylo možné se dostat ani z internetových stránek SÚRAO, namítají podatelé též porušení jejich práv na vyjádření se podkladům předmětného rozhodnutí. Podatelé odkazují na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2013, č. j. 1 As 164/2012–54, kdy uvádí, že *„důsledné respektování pravidel pro řádné vedení správního spisu je předpokladem pro naplnění práva účastníků řízení seznámit se s podklady rozhodnutí prostřednictvím nahlížení do spisu a na něj navazujícího práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí (§ 36 odst. 3 správního řádu).“* Už jen samotná skutečnost, že MŽP vydalo rozhodnutí, aniž by mělo oporu v řádně vedeném spise, zatěžuje celé řízení vadou, která má za následek jeho nesprávnost a nezákonnost.
- [44] MŽP se v napadeném rozhodnutí k námitkám podatelů ke správnímu spisu vyjádřilo takto: *„SÚRAO skutečně v žádosti vyjmenovává řadu dokumentů, které mají vztah k průzkumu a výběru lokalit. Uvádí je nadpisem Použitá literatura a Seznam relevantních dokumentů, neuvádí je jako přílohy žádosti, a proto nemusí být součástí spisu.“* (viz str. 7 napadeného rozhodnutí MŽP). Podatelé k tomu namítají jednak, že na tyto dokumenty odkazuje žádost SÚRAO, takže z nich mělo vycházet i MŽP při hodnocení důvodů prodloužení platnosti. Podatelé dále namítají, že pokud tyto dokumenty nejsou součástí spisu, tak MŽP nemohlo dospět k závěru, že jsou pro rozhodování nepotřebné, a tvrzení MŽP je v tomto směru nepřezkoumatelné. Žádost SÚRAO na tyto dokumenty odkázala, a proto měly být součástí spisu. Ust. § 50 odst. 4 správního řádu zakotvuje zásadu volného hodnocení podkladů, avšak pokud správní orgán přikládá některým podkladům menší důležitost, pak to ještě neznamená, že nejde o podklady rozhodnutí a že nemusí být součástí spisu, přinejmenším proto, aby se s nimi mohli seznámit a jejich důležitost posoudit i podatelé, což jim v dané věci nebylo umožněno. Ust. § 50 odst. 4 správního řádu zakotvuje zásadu volného hodnocení podkladů, která dopadá na veškeré podklady, včetně výše uvedených dokumentů, a MŽP nemůže svévolně vyřadit ze své správní úvahy část podkladů, na které se výslovně odvolává podání SÚRAO.

6. Vady řešení problematiky veřejného zájmu

- [45] MŽP při vydávání rozhodnutí vybočilo z mezí správního uvážení a v dané věci nezohlednilo či nesprávně posoudilo konkurující veřejné zájmy. Otázky veřejného zájmu jsou v předmětném rozhodnutí řešeny nesprávně a nezákonně. Předmětnému rozhodnutí schází základní právní podklad, kterým je řádně vyhodnocený a odůvodněný veřejný zájem na jeho vydání. MŽP tak porušilo jednu ze základních zásad činnosti správního orgánu zakotvenou v ust. § 2 odst. 4 správního řádu, jakož i ust. § 4a odst. 6 geologického zákona, stejně jako § 50 odst. 3 správního řádu.

Podatelé namítají chybné ztotožňování objektivního veřejného zájmu a subjektivního zájmu státu jako systémově podjatého faktického původce jaderného odpadu. MŽP nepřipustně zaměňuje celospolečenský zájem na řešení problematiky vyhořelého jaderného paliva a státní zájmy na řešení této problematiky. Společnost totiž nepochybně nemá zájem na řešení uvedené problematiky vybudováním hlubinného úložiště na svém území, zatímco stát z hlediska fiskálního a s přihlédnutím k ceně ukládání radioaktivního odpadu na území jiného státu nepochybně má zájem na jiné podobě řešení této problematiky. Jako relevantní veřejný zájem však může obstát pouze společenský zájem, nikoliv zájem státu. Stát je povinen zkoumat, za jakých podmínek by bylo možné radioaktivní odpad ukládat na území jiného státu a teprve v situaci, kdy by tyto podmínky byly zjevně neudržitelné i s přihlédnutím k veřejnému zájmu na vybudování hlubinného úložiště v cizině, bylo by možné uvažovat o tom, že je třeba vybudovat vlastní hlubinné úložiště radioaktivního odpadu. Při tomto posuzování přitom musí MŽP posuzovat všechny varianty a především zohlednit, jakým způsobem se na financování ukládání radioaktivního odpadu budou podílet jeho původci, v souladu se zásadou „znečišťovatel platí“. Nelze tyto náklady v podobě strpění vybudování hlubinného úložiště přenášet na občany obcí, kteří takový odpad nevyprodukovali.

- [47] Podatelé namítají nezohlednění veřejného zájmu hospodárnosti a efektivity nakládání s veřejnými prostředky. Jedním ze základních obecných veřejných zájmů je veřejný zájem na racionálním nakládáním s veřejnými prostředky, který by měl převážet nad zájmem na dalším průzkumu a budoucím využitím území pro hlubinné úložiště. Podatelé odkazují na výsledky již provedených prací v rámci projektu GeoBariéra z let 2002 až 2005, který byly prováděny za stejným účelem, jakož i na výsledky leteckých geofyzikálních průzkumů a pozemních měření a na předběžnou studii proveditelnosti záměru (vybudování hlubinného úložiště). Z textu tohoto dokumentu je zjevné, že se jednalo o tytéž průzkumné práce, kterých se týká předmětné rozhodnutí. Vzhledem ke všem výše uvedeným dokumentům, které žádali podatelé doplnit do spisu, považují podatelé provádění dalších prací etapy vyhledávání za nadbytečné a nevhodné. Nejde o to, aby MŽP provádělo kontrolu či dohled nad činností SÚRAO, nýbrž aby posoudilo veřejným zájem na vynakládání veřejných prostředků. Takový veřejný zájem je pak třeba posuzovat již v prvotních fázích budování hlubinného úložiště. Nezákonost tehdejšího postupu, tedy že mělo být stanoveno průzkumné území již při realizaci průzkumů, shrnutých v rámci projektu GeoBariéra z let 2002 až 2005, není předmětem tohoto řízení. Podatelé mají za to, že teprve využití poznatků tohoto projektu, který byl prováděn za totožným účelem, jakož i výsledky leteckých geofyzikálních průzkumů a pozemních měření a předběžné studie proveditelnosti záměru (vybudování hlubinného úložiště), by bylo v souladu se zásadou hospodárnosti a efektivity vynakládání veřejných prostředků. K veřejnému zájmu představovanému požadavkem na hospodárnost a efektivitu nakládání s veřejnými prostředky se ministr životního prostředí ztotožnil s argumentací v rozhodnutí MŽP a uvedl, že *„je věcí žadatele, v jaké lokalitě, popř. v kolika lokalitách, požaduje stanovit PÚZZK za účelem zjištění vhodných podmínek pro vybudování HÚ.“* Naopak za nevhodné označil hypoteticky situaci, kdy by bylo hlubinné úložiště budováno bez řádného geologického průzkumu. Podatelé však mají za to, že uvedený závěr ministra životního prostředí by mohl obstát toliko v oblasti soukromého podnikání, kdy je skutečně věcí soukromé osoby, jak naloží se svým rozpočtem. V oblasti veřejného hospodaření je SÚRAO vázána principy hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti nakládání s veřejnými prostředky (tzv. zásady 3E). Výběr lokalit tak nemůže být svévolný a ignorovat

stávající výsledky průzkumů i názory odborné veřejnosti na vhodnost lokality a postup SÚRAO při vypisování veřejných zakázek na průzkumy dalších lokalit nemůže být též omezen toliko rozpočtem. Podatelé mají tedy za to, že v případě, kdy je žadatelem subjekt veřejného práva, musí MŽP přihlížet též ke skutečnosti, zda nedochází ke zjevně nevhodnému využívání veřejných prostředků, a v případě, že tomu tak je, průzkumné území nestanovit a žádost SÚRAO zamítnout. Nadto, náležitý průzkum území v lokalitě, v rámci níž obce s vybudováním hlubinného úložiště nebudou souhlasit, je nepochybně v rozporu se zásadou hospodárnosti a efektivity vynakládání veřejných prostředků. Pokud by tak hlubinné úložiště na území obcí nemohlo být pro jejich nesouhlas v navazujících řízeních zbudováno, je zcela bezpředmětné takovou variantu zkoumat.

- [48] Podatelé odkazují též na výsledky místních referend, v nichž obyvatelé dotčených obcí vyslovili nesouhlas s realizací geologického průzkumu předcházejícímu vybudování hlubinného úložiště (viz str. 10 žádosti SÚRAO). Výsledky těchto místních referend považují podatelé za deklaraci veřejného zájmu, který převyšuje zájem na dalším průzkumu a budoucím využití území zřízením hlubinného úložiště. MŽP v rámci rozhodnutí sice uznalo výsledky referend jako veřejný zájem, a to ve vztahu i ke stanovení průzkumného území Čihadlo, nikterak však neodůvodnilo, proč tento veřejný zájem nepřevážil nad zájmem na dalším průzkumu a následném budoucím využití území jako hlubinného úložiště. Podatelé upozorňují na rozsudek Městského soudu v Praze, kterýžto na straně 8 rozsudku ze dne 27. 6. 2013, č. j. 11 A 69/2010–52 výslovně odmítl požadavek na konkretizaci takového veřejného zájmu účastníky řízení a uložil MŽP, aby se posouzením veřejného zájmu podrobně ve svém rozhodnutí zabývalo. Pokud by nebylo možné přihlídnout k žádnému veřejnému zájmu, který může převážet zájmy na stanovení takového průzkumného území jen z toho důvodu, že by pak takové průzkumné území nemohlo být stanoveno, potom by celý institut posuzování veřejných zájmů ztrácel účel a smysl.
- [49] Podatelé též namítají nezohlednění veřejného zájmu na ochraně obcí, u nichž nebyl získán jejich souhlas. Předmětné rozhodnutí o stanovení průzkumného území omezuje dotčené obce v rozvoji a v samosprávném rozhodování o svém území. Samospráva územních samosprávných celků, včetně obcí, je zaručena (čl. 8 Ústavy). Obce jsou na základě práva na samosprávu oprávněny a ze zákona povinny (srov. § 2 odst. 2 zákona o obcích) pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů a při plnění svých úkolů chránit veřejný zájem, chránit životní prostředí, zdraví a majetek občanů (srov. § 10 a § 35 zákona o obcích), a chránit obecní majetek (srov. § 38 zákona o obcích). Rozhodování o rozvoji spravovaného území patří mezi základní práva územní samosprávy (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 7. 5. 2013, sp. zn. III. ÚS 1669/11, též např. Koudelka, Z.: Samospráva. Praha: Linde, 2007, s. 143 a násl.). Vláda svým usnesením č. 955 ze dne 20. 12. 2012, kterým schválila Plán činností SÚRAO pro rok 2013, deklarovala veřejný zájem na ochraně těchto lokalit pro stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry, u nichž nebyl získán souhlas obcí. Tento veřejný zájem měl správně převýšit zájem na dalším průzkumu v lokalitě Čihadlo. MŽP v předmětném rozhodnutí posoudilo uvedený požadavek na souhlas obcí se stanovením průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry jako veřejný zájem obce na jejím dalším rozvoji. Záměr vybudování hlubinného úložiště však, dle názoru MŽP, které umožňují právo obce na vlastní rozvoj omezit. K Plánu činností SÚRAO pro rok 2013 pak MŽP uvedlo, že již byl nahrazen Plánem činnosti SÚRAO pro rok 2014. Plán činnosti SÚRAO pro rok 2014 je ovšem pro danou věc irelevantní (viz výše). MŽP uvedený veřejný zájem vůbec neposuzovalo, a tím zatížilo řízení vadou. K relevantnosti plánu činnosti

SÚRAO pro rok 2013, stejně jako Politiky územního rozvoje 2008 odkazují podatelé na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2013, č. j. 11 A 69/2010–52, ve kterém bylo dovozeno, že zájem státu je třeba dovozovat z právních předpisů a koncepčních dokumentů, které deklarují zájem státu pro určitý časový úsek. Na podporu svých tvrzení dále podatelé odkazují na stranu 7 publikace SÚRAO Hlubinné úložiště radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva, dostupné na stránkách SÚRAO, kde se uvádí, že „*průzkum lokality neproběhne bez souhlasu obcí a projednání příslušných detailů.*“ Ve vztahu k rozlišování výběru lokality a stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry odkazují podatelé na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009–190, podle kterého má MŽP posuzovat též zájmy na následném využití území. Stejně tak odkazují na Politiku územního rozvoje 2008, podle které má být výběr lokalit pro realizaci hlubinného úložiště do roku 2015 za účasti dotčených obcí, přičemž tuto účast nelze vykládat pouze jako formální účastenství v řízení, jinak by požadavek vyslovený v Politice územního rozvoje 2008 byl obsoletním.

- [50] Podatelé rovněž namítají nezohlednění veřejného zájmu na ochraně přírody a krajiny. Podatelé požadují, aby se MŽP, v souladu se svým ústavním posláním, při svém dalším rozhodování veřejným zájmem na ochraně přírody a krajiny pečlivě zabývalo a svůj postup řádně odůvodnilo, což se zatím v předmětném řízení nestalo. Skutečnost, že nebudou prováděny práce spojené se zásahem do pozemku, je v dané věci irelevantní, neboť průzkumné práce mohou biotopy a chráněná území ovlivnit též jinak než fyzickým zásahem, například rušením v souvislosti s pohybem v lokalitě. Životní prostředí se neskládá pouze z půdní složky a že chráněné druhy rostlin a živočichů se nenacházejí pouze v zemi a že jsou ovlivněni jakýmkoliv zásahem do jejich biotopu, který opět nezahrnuje toliko půdní složku. Zájmy na ochraně přírody a krajiny se měly posuzovat již v řízeních, z nichž vzešlo předmětné rozhodnutí o stanovení průzkumného území, neboť teprve v těchto řízeních mohli podatelé, jakož i jiné dotčené subjekty, kteří jsou obeznámeni s poměry v území lépe než SÚRAO, které v něm nepobývá, namítat konkrétní dotčení na ochraně přírody a krajiny.
- [51] Podatelé rovněž namítají nezohlednění veřejného zájmu na dodržování zásad činnosti správních orgánů. Podatelé namítají s ohledem na dodržování ustanovení § 26 odst. 4 atomového zákona a Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013 porušení základních zásad činnosti správních orgánů ze strany SÚRAO již při podání samotné žádosti o stanovení průzkumného území Čihadlo. Zájem na dodržování základních zásad činnosti správních orgánů přitom podatelé považují za veřejný zájem. Podatelé namítají, že relevantní v okamžiku podání žádosti SÚRAO byl toliko Plán činnosti SÚRAO pro rok 2013, přičemž Plán činnosti SÚRAO pro rok 2014 ani usnesení vlády, kterým byl schválen se nikterak vůči již podaným žádostem SÚRAO nevymezuje. SÚRAO je organizační složkou státu, která stát ze zákona zastupuje v řízení o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry v souvislosti se zřízením hlubinného úložiště. Jelikož se na stát jakožto představitele veřejné moci základní zásady činnosti správních orgánů nepochybně vztahují, je vyloučeno, aby si mohl stát ustanovit zástupce a tím se povinnosti dodržovat uvedené zásady zbavil. SÚRAO tedy byla povinna dodržovat základní zásady činnosti správních orgánů, mimo jiné též zásadu zákonnosti. Při podávání žádosti o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry však uvedenou zásadu SÚRAO nedodržela, když jednala v rozporu s tehdy platným a účinným Plánem činnosti SÚRAO pro rok 2013, a tudíž i v rozporu s § 26 odst. 4 atomového zákona. MŽP tedy založilo předmětné rozhodnutí na nesprávném právním posouzení otázky.

Podatelé rovněž namítají, že při posuzování veřejných zájmů nebylo zohledněno následné využití předmětného území. Podle § 22a odst. 1 a § 4a odst. 6 geologického zákona musí MŽP žádost o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry zamítnout mimo jiné tehdy, pokud další veřejný zájem převyší zájem na dalším průzkumu a následném využití území. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009–190, na který v tomto smyslu odkazovali podatelé v rámci doplnění svého rozkladu (viz str. 5 a 6 doplnění rozkladu), se pak dle § 4a odst. 6 geologického zákona posuzuje „nejen zájem na dalším průzkumu, ale současně — viz použití spojky „a“ — na následném využití výhradního ložiska. To má svoji logiku, neboť jinak by průzkum byl samoučelný. MŽP musí posoudit zejména ty skutečnosti, které jsou demonstrativně uvedeny v citovaném ustanovení. V dané věci bylo posuzováno, zda veřejný zájem na ochraně životního prostředí převyšuje zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska. Již ve stadiu rozhodování o žádosti o stanovení průzkumného území je tedy při posuzování dalšího veřejného zájmu správní orgán povinen posoudit nejen míru zájmu na dalším průzkumu, ale i míru zájmu na následném využití výhradního ložiska“. Při vydávání rozhodnutí však MŽP nezohlednilo dostatečně zájmy na následném využití území, když toliko uvedlo, že „*takové veřejné zájmy, které by mohly převážet nad zájmem na vybudování HÚ (hlubinném úložišti – pozn. žalobců), byly již dříve vyloučeny.*“ (srov. str. 11 předmětného rozhodnutí). Ministr životního prostředí například na straně 11 toliko uvedl, že „jelikož se podle ustanovení § 22a odst. 1 geologického zákona postupuje při vyhledávání a průzkumu území vhodného pro zvláštní zásah do zemské kůry „obdobně“ jako podle ustanovení § 4a a § 4b geologického zákona, je tím dána povinnost ministerstva poměřovat další veřejné zájmy pouze se zájmem na dalším vyhledávání a průzkumu území vhodného pro zvláštní zásah do zemské kůry, a nikoliv již se zájmem na následném vybudování hlubinného úložiště.“ Závěry ministra životního prostředí jsou však nejenom excesivní ve vztahu ke shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu, nýbrž též v rozporu s tím, co se v rámci aplikace právních předpisů rozumí pojmem „obdobně“. Obdobné použití ustanovení zákona je stejně jako přiměřené použití ustanovení zákona výrazem analogické aplikace dotčených zákonných ustanovení. Obdobné použití ustanovení zákona však (na rozdíl od přiměřeného použití ustanovení zákona) znamená, že se daná zákonná ustanovení užijí v plném rozsahu (srov. Kněžínek, J., Mlsna, P., Vedral, J. Příprava návrhů právních předpisů. Praktická pomůcka pro legislativce. 1. vydání. Praha: Úřad vlády České republiky, 2010, str. 40 a následující). Pokud tedy mělo MŽP postupovat obdobně podle ustanovení § 4a a § 4b geologického zákona, nemělo možnost zvažovat, v jakém rozsahu se tato ustanovení aplikují. Předmětné rozhodnutí MŽP je tak postaveno na nesprávném právním závěru o nepotřebnosti posuzovat veřejné zájmy ve vztahu k budoucímu využití území při stanovování průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry.

- [53] Podatelé v neposlední řadě namítají, že hlubinné úložiště nemusí být vybudováno na území České republiky, nýbrž může být zbudováno na území jiného státu s vhodnějšími geologickými parametry či s menším odporem veřejnosti k jeho vybudování (viz například situace ve Finsku). Česká republika má dostatečné diplomatické možnosti a schopnosti vyjednávat s jinými státy o uložení jaderného odpadu na jejich území. A i přestože nelze předpokládat, že by takové uložení bylo zdarma či za symbolické peníze, avšak s ohledem na dosud vynaložené a dále plánované výdaje na vybudování hlubinného úložiště v České republice a dále s ohledem na provozní náklady s tímto hlubinným úložištěm spojené, lze se domnívat, že prostor pro vyjednávání o uložení radioaktivního odpadu na území jiného státu

a ceně zde nepochybně dán je. Vzhledem k tomu, že by tímto řešením neutrpěly jiné veřejné zájmy, pak není rozhodné ani to, že by se nejednalo o řešení nejekonomičtější, avšak je právě na správních orgánech, aby při rozhodování o stanovení předmětného průzkumného území vyhodnotily, zda „ekonomický zájem“ má převážit nad ochranou jiných veřejných zájmů. Skutečnost, že ukládání jaderného odpadu v úložištích na území jiných států nemá být věcí výjimečnou, je dána již samotnými geologickými limity některých států na svém území úložiště vybudovat (např. Nizozemí, Belgie, Švýcarsko a patrně též Francie). Jedná se o jeden z možných způsobů řešení uložení radioaktivního odpadu a nelze akceptovat přístup MŽP, které se posuzováním veřejných zájmů v tomto kontextu nezabývalo. Přitom budování úložišť na území jiných států již probíhá nebo proběhlo (např. na ostrově Olkiluoto ve Finsku). Lze též odkázat na návrh aktualizace koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem z října 2014, v rámci jejího bodu 8 se uvádí mezi zvažovanými alternativami zneškodňování vyhořelého jaderného paliva též „uložení VJP/VAO do mezinárodního či regionálního úložiště“, přičemž vývoj v této oblasti se doporučuje sledovat.

7. Podklady shromážděné v průběhu řízení neprokazují veřejný zájem na stanovení průzkumného území

- [54] MŽP v rámci předmětného rozhodnutí odkazuje na několik dokumentů a ustanovení zákona, které měly svědčit pro veřejný zájem na stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry.
- [55] MŽP mimo jiné odkazovalo na § 26 atomového zákona, podle něhož Česká republika převzala odpovědnost za ukládání radioaktivních odpadů, přičemž za účelem zajištění činností spojených s bezpečným ukládáním radioaktivních odpadů zřídila SÚRAO. Avšak toto ustanovení atomového zákona též ukládá SÚRAO postupovat v souladu s Plánem činnosti SÚRAO pro rok 2013. Atomový zákon stanovuje v § 26 odst. 4, že činnost SÚRAO musí být vykonávána mimo jiné na základě plánu činnosti. Plán činnosti SÚRAO pro rok 2013 pak výslovně jako podmínku podání žádosti o stanovení předmětného průzkumného území stanovuje, aby SÚRAO předtím získalo souhlas dotčených obcí. Tato podmínka nebyla v tomto případě však naplněna, žádost SÚRAO byla podána v rozporu s Plánem činnosti SÚRAO pro rok 2013, a výkon činnosti SÚRAO tak byl v rozporu se zákonem. Samotná skutečnost, že mezi předmět činnosti SÚRAO spadají též činnosti související s přípravou a vybudováním hlubinného úložiště, pak z hlediska prokazování oprávnění předmětnou žádost podat neobstojí. Ustanovení § 26 odst. 4 atomového zákona je i z hlediska systematiky ustanovením speciálním k § 26 odst. 3 atomového zákona, a tedy vymezení předmětu činnosti SÚRAO upřesňuje a může ho též podmiňovat souladem plánem činnosti SÚRAO pro ten který rok.
- [56] MŽP odkazovalo na Společnou úmluvu o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady z roku 1997. Cílem uvedené úmluvy je zajistit, aby v průběhu všech fází nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivními odpady existovaly účinné zábrany proti potenciálním rizikům s přihlédnutím k ochraně jednotlivcům, společnosti i životního prostředí a s přihlédnutím k možnosti současných i budoucích generací naplňovat své potřeby a cíle. Tato úmluva vak nepřikazuje, jakým způsobem má být bezpečnost nakládání s radioaktivními odpady zajištěna a její užití tak jako stěžejní podklad pro doložení veřejného zájmu na stanovení průzkumného území je nepřijatelné.

Ministr životního prostředí v této souvislosti odkázal na směrnici Rady 2011/70/Euratom ze dne 19. 7. 2011, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem (dále jen „*směrnice EURATOM*“) a na bod 23 preambule směrnice EURATOM, podle které je nejbezpečnější a nejudržitelnější alternativou nakládání s vysokoaktivním odpadem a vyhořelým palivem považováno hloubkové geologické ukládání, přičemž členské státy by měly možnosti plánování a provádění jejich ukládání zahrnout do svých vnitrostátních politik. Podatelé s tím však nesouhlasí. Ačkoliv je ukládání radioaktivních odpadů a vyhořelého paliva patrně nejbezpečněji realizovatelné pomocí hlubinného úložiště, MŽP, potažmo ministr životního prostředí, měli zkoumat, zda zde je dán důvod pro nezbytnost vybudování hlubinného úložiště na území České republiky, respektive v lokalitě Čihadlo a zda tato skutečnost převyšuje zájem na alternativním naplnění uvedené úmluvy a směrnice – tj. například uložení nebezpečného odpadu do hlubinných úložišť umístěných na vhodných místech v jiných státech.

- [57] Dále MŽP odkázalo na Koncepti nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice, která byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 15. května 2002 č. 487, podle které se považuje za nejreálnější variantu zneškodnění vyhořelého paliva a vysoce aktivních odpadů uložení v hlubinném úložišti, přičemž do roku 2015 mají být do územních plánů obcí zapracovány dvě lokality pro vybudování takového hlubinného úložiště. Tato koncepce však ukládá do roku 2015 vybrat dvě finální lokality pro hlubinné úložiště, které budou zaneseny do územních plánů. Z toho je zjevné, že stanovení průzkumných území pro sedm kandidátních lokalit je v rozporu s touto koncepcí a s jejím harmonogramem a odkaz na takovou koncepci je s přihlédnutím ke stávající fázi zřizování hlubinného úložiště pochybný. Ministr životního prostředí v této souvislosti odkázal na harmonogram vyjádřený v Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2014, v rámci kterého se počítá s výběrem finální lokality pro vybudování hlubinného úložiště až v letech 2019 až 2025. S tím však nelze souhlasit, neboť zájem na vybudování hlubinného úložiště v konkrétním časovém rozsahu vyjádřený v Koncepti nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice nemůže být nahrazen v rámci zcela jiného dokumentu, který upravuje toliko činnost SÚRAO a jehož irelevanci pro předmětné řízení dovodili podatelé již výše. Z Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice nelze seznat veřejný zájem na stanovení průzkumného území v lokalitě Čihadlo, neboť takto stanovené průzkumné území neumožňuje vybrat do roku 2015 dvě lokality pro vybudování hlubinného úložiště, jak je v dané koncepci uvedeno. Česká republika uvedeným harmonogramem jasně stanovila, že pokud nebude tento harmonogram dodržen, je třeba znovu posoudit možnosti jiného řešení situace, než je vybudování hlubinného úložiště na některé z navržených lokalit. Ostatně nedodržení harmonogramu může vést také k jiným řešením uložení jaderného odpadu. V rámci bodu 8.4 návrhu aktualizace koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem z října 2014 se dokonce uvádí, že i z důvodu nemožnosti získání souhlasu dotčených obcí s vybudováním hlubinného úložiště na jejich území se uvažuje o dalších lokalitách, přičemž jako záložní řešení je prezentována lokalita ve vojenském újezdu Boletice, v rámci které již byly dokončeny též geologické studie. Z uvedeného vyplývá nejenom, že je požadavek na souhlas dotčených obcí stále prioritní, ale též, že harmonogram má své opodstatnění a v případě nemožnosti jeho naplnění se připravují záložní řešení celé situace, které s vybudováním hlubinného úložiště v předmětné lokalitě nepočítají.

[58] Dalším dokumentem, na který MŽP odkazovalo je Politika územního rozvoje schválená usnesením vlády České republiky č. 929 ze dne 20. 7. 2008, kterým byla uložena členům vlády a vedoucím ostatních ústředních správních orgánů povinnost vybrat dvě nejvhodnější lokality pro realizaci hlubinného úložiště za účasti dotčených obcí do roku 2015. Politika územního rozvoje 2008 však přikazovala vybrat vhodné lokality pro vybudování hlubinného úložiště toliko za účasti obcí, přičemž uvedený požadavek na účast obcí musí být vykládán tak, že je třeba souhlasu těchto obcí, jinak by byl s ohledem na zákonnou účast obcí obsoletní. Tento závěr navíc odpovídá znění Plánu činností SÚRAO pro rok 2013. Ministr životního prostředí uvádí, že uvedená usnesení vlády byla již překonána shora výše nekonkretizovanými usneseními vlády (patrně usnesení vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013). S tím však nelze souhlasit, neboť usnesení vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013 se nikterak nedotýkalo Politiky územního rozvoje 2008 ani jejího obsahu a ani nenahrazovalo usnesení vlády, kterým byl schválen Plán činností SÚRAO pro rok 2013. Ačkoliv zákon výslovně nestanoví povinnost zamítnout žádost SÚRAO v případě nesouhlasu dotčených obcí s pracemi vedoucími k vybudování hlubinného úložiště, musí být tento nesouhlas obcí, co by uznaný veřejný zájem, který je navíc stvrzen uvedenou Politikou územního rozvoje 2008, relevantní pro správní uvážení MŽP. S ohledem na opakovanou deklaraci tohoto veřejného zájmu v koncepčních dokumentech státu mají podatelé za to, že se jedná navíc i o důvod, pro zamítnutí žádosti SÚRAO. V žádném případě však nelze Politiku územního rozvoje 2008 vykládat tak, že svědčí o veřejném zájmu na vybudování hlubinného úložiště, respektive na stanovení průzkumného území Čihadlo, za situace, kdy cíl Politiky územního rozvoje 2008 vybrat dvě nejvhodnější lokality pro realizaci hlubinného úložiště do roku 2015 toto průzkumné území neumožní naplnit, a už vůbec neumožní naplnit tento cíl při účinné účasti dotčených obcí. Skutečnost, že se SÚRAO nepodařilo získat souhlas dotčených obcí, pak nemůže být důvodem pro ignoraci tohoto požadavku obsaženého v Politice územního rozvoje 2008. Ostatně také ve výše již zmiňovaném návrhu aktualizace koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem z října 2014 je v rámci bodu 5.4 počítáno s tím, že musí dojít k posílení postavení obcí při výběru lokality hlubinného úložiště, a to včetně legislativní úpravy.

[59] Dalším dokumentem, na který MŽP odkázalo, byla směrnice EURATOM, podle které mají státy hledat alternativní řešení nakládání s jaderným odpadem, tj. uložit ho na svém území nebo si smluvně zajistit uložení na území jiného státu. Podatelé odkazují na článek 4 odst. 4 směrnice EURATOM, podle něhož mohou členské státy pro ukládání radioaktivního odpadu využívat úložišť v jiných státech, přičemž MŽP tento aspekt vůbec nezkoumalo při posuzování veřejných zájmů na stanovení průzkumného území. Podatelé dále odkazují na požadavek směrnice EURATOM na zajištění účinné účasti veřejnosti, tedy i obcí, na rozhodování o nakládání s vyhořelým palivem, mezi něž řadí podatelé též rozhodování o stanovení průzkumného území. S tímto požadavkem pak není souladný postup SÚRAO ani MŽP, které souhlas obcí v rámci svého rozhodování fakticky vůbec nereflektují. MŽP se mělo správně podrobně zabývat otázkou, zda není ve veřejném zájmu ukládat radioaktivní odpad a vyhořelé palivo na území jiných států.

[60] Ve spojení s požadavky vyjádřenými v Politice územního rozvoje 2008, Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013, na něž podatelé v průběhu řízení odkazovali, mají za to, že účinnou účast veřejnosti je třeba vykládat tak, že jejich nesouhlas bude reflektován ve znění výrokové části předmětného rozhodnutí. V daném případě se však neudála ani jedna z možných variant zajištění účinné účasti veřejnosti dle požadavků směrnice EURATOM. Pokud není nesouhlas

obcí s umístěním úložiště jaderného odpadu reflektován v rámci výrokové části předmětného rozhodnutí, musí být taková skutečnost zvláště podrobně a přesvědčivě odůvodněna v rámci odůvodnění, a to právě s přihlédnutím k požadavku na účinnou účast obcí. Pouhá formální neefektivní účast obcí nenaplnuje požadavky směrnice EUROATOM.

8. Námitky k samotné žádosti SÚRAO z prosince 2016

- [61] V žádosti SÚRAO nejsou uvedeny relevantní konkrétní důvody, které by z hlediska hmotněprávního posouzení věci mohly být podkladem pro prodloužení platnosti předmětného rozhodnutí postupem dle ust. § 4a odst. 7 zákona o geologických pracích. Takovým důvodem nemůže být rozklad ve věci provedení geologicko průzkumných prací (viz kap. 4, str. 7 a kap. 1 na str. 12 žádosti). Veřejná soutěž na dodavatele geologických prací byla dle údajů SÚRAO vypsaná v září 2014 (viz str. 12 žádosti). Tuto soutěž bylo údajně nutné zrušit z blíže nespecifikovaných procesních důvodů. Dle SÚRAO se jeden z uchazečů odvolal k ÚOHS a následně podal rozklad k předsedovi ÚOHS. Další popis událostí v žádosti SÚRAO vyznívá jako by vždy bylo rozhodnuto ve prospěch SÚRAO, ale faktem je, že předseda ÚOHS věc vrátil k prvoinstančnímu řízení (viz str. 12 žádosti: *„Předseda ÚOHS vrátil případ zpět k prvoinstančnímu projednání.“*), takže evidentně vše v pořádku nebylo. V žádosti SÚRAO ani v jejích přílohách a zdrojích nejsou tato procesní zdržení blíže popsána, nejsou uvedeny kopie příslušných podání, a nejsou blíže specifikována ani příslušná rozhodnutí ÚOHS. Nadto, podle všeho věc stále řeší ÚOHS a nebylo dosud rozhodnuto (podrobnější informace žádost SÚRAO neobsahuje). Nejenom že tedy v žádosti SÚRAO není uveden konkrétní důvod zdržení předmětné povolené činnosti, ale navíc je zřejmé, že předmětná povolená činnost neprobíhala v souladu se zákonem a předmětným rozhodnutím, a že muselo dojít k nějakému pochybení, protože jinak by se věcí nezabýval ÚOHS a nevracel by věc k prvoinstančnímu projednání. Je zřejmé, že odpovědnost za zdržení leží na straně SÚRAO, a za takových okolností nelze tvrdit, že lhůta k ukončení činnosti, stanovená v předmětném rozhodnutí, nebyla dostatečná.
- [62] Výběrové řízení za účelem ověření vybraných geologických a strukturních prvků v PÚZZK bylo dle údajů SÚRAO vypsané koncem srpna a v první polovině září roku 2016 (viz str. 8 žádosti SÚRAO). Podle podatelů se jedná pouze o zástupný důvod, avšak skutečným důvodem bylo zpoždění na straně SÚRAO. Povolená činnost tedy neprobíhala tak jak měla. Odpovědnost za nedodržení lhůty stanovené v předmětném rozhodnutí leží na straně SÚRAO, a za takových okolností nelze tvrdit, že lhůta k ukončení činnosti, stanovená v předmětném rozhodnutí, nebyla dostatečná.
- [63] Z popisu realizovaných geologických prací v období 2015-2016 vyplývá, že řada z nich byla při zadávání zakázky a uzavírání smluv s dodavatelem naplánována po lhůtě platnosti předmětného rozhodnutí. To znamená, že bylo již dopředu naplánováno, že termín, který si ostatně navrhla sama SÚRAO, nebude dodržen.
- [64] V části žádosti popisující provedené práce a současný stav na str. 8 žádosti SÚRAO je uvedeno, že v režimu podlimitních zakázek byla zadána veřejná zakázka *Morfostrukturní analýza širšího okolí průzkumných území pomocí DPZ*, a že řešení této zakázky je plánováno na podzim 2016 až jaro 2017. Chybí zde jakýkoli konkrétní vážný důvod pro toto zdržení. Je evidentní, že s překročením doby platnosti předmětného rozhodnutí bylo dopředu počítáno,

a že toto zdržení nemá nic společného s nedořešeným rozkladem. Odpovědnost za nedodržení stanovené lhůty leží na SÚRAO.

- [65] Podobně řešení dílčí otázky *Petrofyzikální a inženýrsko-geologické vlastnosti potenciálních hostitelských hornin*, dle popisu části žádosti popisující provedené práce a současný stav, má být ukončeno až v březnu 2017 (viz str. 9 žádosti SÚRAO). I zde chybí jakýkoli konkrétní vážný důvod pro zdržení, a i zde je zřejmé, že odpovědnost za nedodržení stanovené lhůty leží na samotné SÚRAO.
- [66] V kap. 2 na str. 13 žádosti SÚRAO je uvedeno, že rozsah geologických prací plánovaný na období 2017-2018 je shodný s činnostmi, pro které bylo vydáno původní rozhodnutí o stanovení PÚZZZK Čihadlo, a které nebyly zrealizovány v letech 2015-2016 údajně z důvodů, které mají být popsány „v části 1, kap. 4“. Jak ale bylo rozebráno výše, „v části 1, kap. 4“ žádosti, se žádné konkrétní objektivní relevantní důvody zdržení nenachází.
- [67] Nadto, podatelům jsou známy texty dalších žádostí SÚRAO o prodloužení platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumných území, které podala v ostatních lokalitách. Důvody jsou v těchto dalších žádostech formulovány naprosto shodně jako u lokality Čihadlo. Již tato skutečnost sama o sobě dokládá, že zde chybí jakýkoli konkrétní objektivní důvod nedodržení lhůty platnosti předmětného rozhodnutí, který by konkrétně souvisel s povolenou činností v průzkumném území Čihadlo. Obecné proklamace, které SÚRAO paušálně zkopírovala do všech podaných žádostí, nemohou odůvodňovat prodloužení doby platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území Čihadlo.
- [68] Podatelé namítají, že skutečnosti, které SÚRAO v žádosti uvádí, nijak neodůvodňují, proč nebyla dodržena lhůta určená v předmětném rozhodnutí. Argumenty SÚRAO pouze osvětlují, proč má SÚRAO zájem na dalším prodlužování platnosti, avšak vůbec nesměřují k doložení zákonem předepsaných věcných podmínek pro prodloužení, jak je předepisuje ust. § 4a odst. 7 zákona o geologický pracích. Argumentace SÚRAO se obsahově zcela míjí s normativním obsahem ust. § 4a odst. 7 zákona o geologický pracích. Zákon sice nezakazuje, aby SÚRAO v textu žádosti široce osvětlovala své subjektivní důvody pro podání žádosti, avšak MŽP je při posuzování žádosti vázáno zákonnými podmínkami a bez jejich naplnění pro daný konkrétní případ by bylo vyhovění takové žádosti svévolí.
- [69] Nadto, skutečnosti, které SÚRAO uvádí, jsou účelově zkreslené. SÚRAO uvádí potřebu dodržet milníky Aktualizace koncepce nakládání s RAO a VJP (viz kap I./3 a II./1 žádosti) a odkazuje tak na neplatný dokument. Tato koncepce ještě nebyla vládou schválena, protože neproběhl proces posouzení vlivů na životní prostředí podle zákona 100/2001 Sb. Považovat koncepci za schválenou by bylo v rozporu se zákonem. SÚRAO se pokouší účelově navodit dojem, že neprodloužení platnosti průzkumného území může znamenat nedodržení milníků koncepce, a v tom případě by musely být hledány alternativy pro uložení RAO a VJP. Skutečným důvodem, proč se SÚRAO nedaří postoupit ve výběru lokalit je její častá změna strategie, jak lokality vybírat. Ale i takové zpoždění v počáteční fázi ještě neznamená ohrožení klíčového termínu, tedy zahájení provozu hlubinného úložiště v roce 2065, protože pohled na harmonogram ukazuje dobré časové rezervy po roce 2025, kdy má dojít k výběru finální lokality. Pokud SÚRAO uvádí, že v případě nedodržení harmonogramu (myšleno milníků návrhu koncepce) dojde tak k nesouladu při plnění aktualizované Státní energetické koncepce, dále pak s Národním akčním plánem rozvoje jaderné energeticky v ČR a na

mezinárodní úrovni se Společnou úmluvou o bezpečnosti nakládání s RAO a VJP, měla by doložit, v čem konkrétně by takový nesoulad měl nastat a jak toto souvisí s žádostí o prodloužení platnosti průzkumného území. SÚRAO také tvrdí, že Státní energetická koncepce předpokládá optimalizaci provozu stávajících jaderných elektráren a jejich provoz po dobu cca 60 let. Skutečnost je taková, že jde jen o úvahu, neboť energetická koncepce ukládá „Vytvořit podmínky pro prodloužení životnosti elektrárny Dukovany na 50 let a bude-li to možné, až na 60 let (s ohledem na technologie, bezpečnost, ekonomiku a pravidla EU).“ I v případě JETE hovoří o 50-60 letech. S ohledem na zpřísňující se bezpečnostní požadavky se již prodloužení na 50 let provozu jeví jako vrchol možného.

- [70] MŽP v napadeném rozhodnutí uznalo důvodnost námitek podatelů ohledně platnosti Aktualizace koncepce nakládání s RAO a VJP a Státní energetické koncepce, avšak konstatovalo, že z těchto dokumentů nevycházelo (viz str. 7 napadeného rozhodnutí MŽP: *„Ministerstvo jako oprávněnou považuje námitku Zmocněnce i spolku Calla týkající se platnosti Aktualizace koncepce nakládání s RAO a VJP. Aktualizace skutečně ještě nebyla schválena vládou. Stejně tak oprávněné jsou i připomínky ve vztahu ke Státní energetické koncepci. Ministerstvo však při svém rozhodování z těchto dokumentů nevycházelo, a proto se námitkou dále nezabývalo.“*). S citovaným názorem podatelé nesouhlasí, protože pokud se na tyto dokumenty odvolává žádost SÚRAO, tak z nich MŽP mělo vycházet při hodnocení důvodů prodloužení platnosti. Ust. § 50 odst. 4 správního řádu zakotvuje zásadu volného hodnocení podkladů, která dopadá na veškeré podklady, včetně výše uvedených dokumentů, a MŽP nemůže svévolně vyřadit ze své správní úvahy část podkladů, na které se výslovně odvolává podání SÚRAO.
- [71] Žádost SÚRAO odkazuje na celou řadu dokumentů, které nejsou součástí spisu. Například „Směrnice SÚRAO S.36 Příprava hlubinného úložiště, Pospíšková I. A Dostál V. (2016)“. Podatelé požadují doplnění všech podkladů žádosti do spisu a poskytnutí přiměřeného času k prostudování a vyjádření. Podatelé namítají, že podkladem žádosti jsou i neveřejné dokumenty, které SÚRAO odmítá poskytnout podle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím (viz příložené rozhodnutí SÚRAO ze dne 17. 1. 2017, č. j. SÚRAO-2017-0030_001) o odmítnutí žádosti o informace ohledně „Směrnice SÚRAO S.36 Příprava hlubinného úložiště, Pospíšková I. A Dostál V.“. Žádost SÚRAO je tedy zcela netransparentním aktem zpoza kabinetního charakteru, ke kterému se nelze plnoprávně vyjádřit, a tato vada se následně přenáší i do předmětného řízení. Ust. § 50 odst. 4 správního řádu zakotvuje zásadu volného hodnocení podkladů, která dopadá na veškeré podklady, včetně výše uvedených dokumentů, a MŽP nemůže svévolně vyřadit ze své správní úvahy část podkladů, na které se výslovně odvolává podání SÚRAO. Ust. § 50 odst. 4 správního řádu zakotvuje zásadu volného hodnocení podkladů, která dopadá na veškeré podklady, včetně výše uvedených dokumentů, a nelze libovolně vyřazovat části podkladů, na které se výslovně odvolává podání SÚRAO. K požadavku podatelů na úplnost spisu viz body 40-44.
- [72] Podatelé nesouhlasí ani s tvrzením na str. 8 žádosti SÚRAO, že údajně *„průzkumné území Čihadlo se z hlediska střetů zájmů jeví jako relativně příznivé“*. V lokalitě Čihadlo je sice oproti jiným lokalitám menší počet individuálních pozemků, ale to je dáno pouze tím, že jde o relativně malé průzkumné území, nikoli vstřícným postojem vlastníků.
- [73] V neposlední řadě, přímo ze samotné žádosti SÚRAO vyplývají konkrétní skutečnosti, které by měly vést k jejímu věcnému zamítnutí. V kap. 5 na str. 10 žádosti je rozebrán postoj

dotčených obcí. Je zde sice uvedeno zavádějící tvrzení, že údajně „většina obcí vyjadřuje nesouhlas s projektem hlubinného úložiště, některé mají platná referenda proti hlubinnému úložišti.“, avšak ve skutečnosti není známo, že by nějaká z obcí souhlasila. Z údajů naopak vyplývá jasný konstantní odpor obcí k předmětnému záměru.

Důkaz:

- kopie odmítnutí žádosti o informace ze dne 17. 1. 2017 ohledně „Směrnice SÚRAO S.36 Příprava hlubinného úložiště, Pospíšková I. A Dostál V.

9. Rozhodovat o prodloužení platnosti neplatného rozhodnutí o stanovení průzkumného území není možné ani postupem dle ust. § 101 písm. c) správního řádu

- [74] Námitku týkající se ust. § 101 písm. c) správního řádu sice MŽP částečně vypořádalo na str. 5 napadeného rozhodnutí. Nicméně vzhledem k předchozímu postupu MŽP uplatňují podatelé z opatrnosti námitku znovu pro případ, že by se názor MŽP na procesní režim opět změnil. Postup dle ust. § 101 písm. c) správního řádu představuje mimořádný procesní postup, k němuž lze přistoupit pouze z „vážných důvodů“ na základě správního uvážení (viz výraz „lze“ v úvodním větě ust. § 101 správního řádu). Podatelé namítají, že ani ust. § 101 písm. c) správního řádu neumožňuje prodloužovat dobu platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území, jehož platnost již vypršela. Institut nového rozhodnutí dle § 101 správního řádu je koncipován jako prolomení principu *ne bis in idem*, resp. překážky věci pravomocně rozhodnuté (*res iudicata*) zakotvené v ust. § 48 odst. 2 správního řádu. Naproti tomu předmětné rozhodnutí, jehož platnost již *de iure* skončila, překážku *rei iudicatae* nezakládá, neboť ve věci je možné rozhodnout znovu běžným postupem klasickým řádným rozhodnutím, takže nejsou dány podmínky k užití mimořádného postupu dle § 101 správního řádu.
- [75] Daná záležitost se aktuálně týká nejenom průzkumného území Čihadlo, ale též dalších vytipovaných lokalit a v každé z nich je v současnosti obdobné řízení vedeno procesně odlišným způsobem. Ve většině obdobných oznámení je postupováno podle ust. § 101 písm. c) správního řádu, avšak v předmětném oznámení MŽP ohledně lokality Čihadlo je uveden pouze odkaz na postup podle ust. § 4a odst. 7 zákona o geologických pracích a odkaz na postup dle ust. § 101 písm. c) správního řádu uveden není. Vzniká tedy pochybnost, jaký je vlastně zvolený procesní postup. Pokud MŽP i v případě lokality Čihadlo postupuje podle ust. § 101 písm. c) správního řádu, pak jsou podatelé nuceni namítnout, že to v oznámení není uvedeno, *nota bene* zdůvodněno, a nemohou se tedy k takovému procesnímu postupu vyjádřit. Pokud MŽP v případě lokality Čihadlo podle ust. § 101 písm. c) správního řádu nepostupuje, pak už vůbec není zřejmé, proč takto postupuje v procesně shodných případech ostatních žádostí SÚRAO ohledně ostatních lokalit průzkumných území. Bez jasně daného procesního režimu nemohou podatelé efektivně uplatňovat svá procesní práva.

10. Rozhodnutí o rozkladu SÚRAO je věcně chybné a nezákonné

- [76] Rozhodnutí ministra životního prostředí o rozkladu SÚRAO ze dne 7. 11. 2017 je věcně chybné a nezákonné. Platnost rozhodnutí o stanovení průzkumného území nemohla být prodloužena. Podatelé namítají, že obsah rozhodnutí ministra o rozkladu nevyvrací žádnou z jejich námitek, které vznesli v dosavadním řízení, zejména ve svém vyjádření ze dne 31. 1.

2017 k žádosti SÚRAO, a ve svém vyjádření k rozkladu ze dne 3. 4. 2017. Rozhodnutí o rozkladu na námitky podatelů vůbec nereaguje, nehledě na zkrácenou rekapitulaci.

- [77] Navzdory podrobným námitkám podatelů k rozkladu, je argumentace ministra životního prostředí v rozhodnutí o rozkladu č. j. MZP/2017/430/96, sp. zn. R/3516, velmi prostá a stručná (viz str. 4): **„V daném případě odvolatel požádal o prodloužení platnosti rozhodnutí o stanovení PU ještě před uplynutím lhůty, na kterou bylo PU stanoveno. Přestože ministerstvo nestihlo v této lhůtě rozhodnout a přestože svoji žádost podal odvolatel pouze několik dní před uplynutím platnosti rozhodnutí o stanovení PU, a současně žádný zákon tuto situaci výslovně neupravuje, mám za to, že uplynutím doby nedošlo k zániku stanoveného PU, nicméně až do doby rozhodnutí o prodloužení platnosti předmětného rozhodnutí nelze průzkumné práce vykonávat, a ve věci je nutné meritorně rozhodnout v souladu s kritérii stanovenými v citovaném ustanovení § 4a odst. 7 zákona o geologických pracích. Mám za to, že výše uvedený výklad předmětného ustanovení zákona o geologických pracích nejlépe odpovídá zásadám vyjádřeným ve správním řádu, např. zásadě tzv. dobré zprávy, a rovněž respektuje ustanovení § 71 odst. 1 správního řádu, dle kterého platí, že správní orgán je povinen vydat rozhodnutí bez zbytečného odkladu. Pokud by totiž ministerstvo o podané žádosti odvolatele skutečně rozhodlo bezodkladně, rozhodlo by ještě v době, kdy bylo předmětné rozhodnutí ministerstva platné. Skutečnost, že ministerstvo nerozhodlo bezodkladně, nelze přičítat k tíži odvolatele.“**
- [78] Výše citovaná argumentace ministra upřednostňuje zájmy SÚRAO před zákonem, a upřednostňuje principy dobré správy (v daném případě však „dobré“ pouze pro SÚRAO nikoli pro podatele) před principem legality výkonu veřejné moci. Zásada zákonnosti je ve správním řádu, na rozdíl od principu dobré správy, zakotvena výslovně a na prvním místě přede všemi ostatními zásadami (viz ust. § 2 správního řádu), neboť je, na rozdíl od principu dobré správy, základním ústavním principem výkonu veřejné moci (viz čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny). Jinými slovy, státní moc může MŽP uplatňovat pouze *secundum et intra legem*, a nikoli *praeter legem*, a to i kdyby tím chtěla napravovat liknavost a šetřit zájmy SÚRAO. Právě v zákazu jednání *praeter legem* (tedy jednání bez výslovného zmocnění zákona) se výkon veřejné moci liší od jednání soukromých osob.
- [79] Vzhledem k tomu, že platnost do 31. 12. 2016 byla stanovena přímo v napadeném rozhodnutí MŽP dle ust. § 4a odst. 4 geologického zákona a v době platnosti nebylo rozhodnuto o jejím prodloužení dle ust. § 4a odst. 7 geologického zákona, platnost napadeného rozhodnutí MŽP zanikla *ex lege* uplynutím doby platnosti. Podání žádosti SÚRAO o prodloužení platnosti nemohlo na těchto právních následcích nic změnit.
- [80] Argumentace ministra v rozhodnutí o rozkladu trpí zásadní vadou, že není nijak zdůvodněno, jak ministr dospěl k závěru, že je možné o prodloužení platnosti rozhodnutí rozhodnout i po uplynutí platnosti takového rozhodnutí. Závěry ministra nelze považovat za obecně platný princip, který bylo možné ve správním právu aplikovat bez výslovné právní úpravy prodloužení. Takový postup ostatně vyloučil i Nejvyšší správní soud přímo v rozsudku ze dne 31. 1. 2008, čj. 5 As 80/2006–73, na který odkazuje SÚRAO v rozkladovém bodu II/3. („*Nejvyšší správní soud ostatně stěžovatele přisvědčuje v tom, že uplynula-li by marně doba platnosti rozhodnutí, aniž by došlo ke stavení běhu lhůty, správní orgán by již neměl podklad pro další rozhodování.*“).

- [81] Ministr v rozhodnutí o rozkladu nijak blíže nevysvětluje, podle jaké procesní úvahy dospěl k závěru, že „*uplynutím doby nedošlo k zániku stanoveného PU, nicméně až do doby rozhodnutí o prodloužení platnosti předmětného rozhodnutí nelze průzkumné práce vykonávat*“. Není zřejmé, v jakém procesním režimu se tedy celá věc má podle ministra nacházet. Podatelé souhlasí, že „*nelze průzkumné práce vykonávat*“, protože platnost rozhodnutí skončila, avšak současně není zřejmé, proč „*uplynutím doby nedošlo k zániku stanoveného PU*“, když platnost rozhodnutí skončila. Ministr tento svůj závěr nijak neodvodnil. Ministr tak do věci svévolně vnesl nestandardní procesní stav, který nemá oporu v zákoně, patrně s jediným cílem – překlenout nepříznivé procesní následky platné zákonné úpravy pro zájmy SÚRAO.
- [82] Ministr ve své argumentaci klade neadekvátní důraz na zájem žadatele SÚRAO, přičemž zcela přehlíží, že ust. § 4a odst. 7 geologického zákona upravuje prodloužení platnosti rozhodnutí nikoli jako správní řízení o žádosti, ale jako postup z moci úřední na základě správního uvážení, kde na prodloužení platnosti není právní nárok (viz formulace „*lze prodloužit*“). O žádosti není v kogentním ust. § 4a odst. 7 geologického zákona ani zmínka. Proto podání žádosti SÚRAO o prodloužení platnosti, přestože bylo učiněno v době platnosti, nemůže mít za následek stavění běhu lhůty platnosti ani jiné speciální právní následky, neboť s jejím podáním kogentní předpis žádné zvláštní právní následky nespojuje.
- [83] V oblasti veřejného práva je na prvním místě princip legality výkonu veřejné moci. Ani ministr nemůže výkladem vytvářet nová pravidla, která v kogentním veřejnoprávním předpise nejsou obsažena (což se zásadně liší od situace, kdy je interpretováno výslovně zakotvené pravidlo, jako tomu bylo v případě rozsudku Nejvyššího správního soudu, na které odkazuje SÚRAO v rozkladovém bodu II/3.). Právní stav, který SÚRAO v rozkladu označuje za „nepřípustnou právní nejistotu“, je dán normativním obsahem kogentní veřejnoprávní úpravy geologického zákona, nikoli postupem MŽP.
- [84] Není možné prodlužovat dobu platnosti rozhodnutí, které již platnosti pozbylo, pokud zákon nestanoví jinak, nelze prodlužovat platnost správního rozhodnutí v době, kdy jeho platnost již skončila. Bylo by to v rozporu se základními principy právního státu a výkonu veřejné správy. Správní rozhodnutí je závazné i pro správní orgán, který jej vydal, a to včetně stanovení doby platnosti. Jakmile uplyne doba platnosti správního rozhodnutí, správní rozhodnutí pozbývá platnosti, příslušná veřejná subjektivní práva a povinnosti zanikají, správní rozhodnutí již nevytváří žádné právní účinky, *pro futuro* již *de iure* neexistuje. Správní orgán již nemůže takové zaniklé správní rozhodnutí znovu „oživit“. Plyne to ostatně již ze samotného institutu „prodloužení platnosti“, který lze užít pouze pro rozhodnutí platná, neboť pouze „platnost“ lze pojmově „prodlužovat“. Za současného právního stavu by se již nejednalo pojmově o „prodloužení platnosti“ rozhodnutí, ale bylo by to retroaktivní obnovení platnosti správního aktu, jehož platnost již *de iure* zanikla. Obnovení platnosti již zaniklého rozhodnutí zákon nepřipouští. Postup dle ust. § 4a odst. 7 zákona o geologických pracích je možné využít pouze v případě rozhodnutí, která dosud nepozbyla platnosti, neboť jinak by se nejednalo o „prodloužení“ doby platnosti, ale obnovení platnosti, což zákon neumožňuje. Vyplývá to i ze samotné textace podmínek ust. § 4a odst. 7 zákona o geologických pracích, které hovoří o tom, že lhůta „*není*“ dostatečná a nikoli o tom, že „*nebyla*“ dostatečná, čili zákon výslovně předpokládá, že lhůta platnosti prodlužovaného rozhodnutí dosud běží.

- [85] Dnem 31. 12. 2016 uplynula doba platnosti rozhodnutí MŽP ze dne 20. 10. 2014, č. j. 67530/ENV/13 1132/510/13. Platnost do 31. 12. 2016 byla stanovena přímo v rozhodnutí MŽP v souladu s ust. § 4a odst. 4 geologického zákona. Doby platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území si určila samotná SÚRAO v rámci žádosti o vydání tohoto rozhodnutí dle ust. § 4 odst. 2 písm. e) geologického zákona. V prosinci 2016 SÚRAO podala k MŽP žádost o prodloužení platnosti napadeného rozhodnutí MŽP postupem podle ust. § 4a odst. 7 geologického zákona, avšak do konce roku 2016 nebylo o žádosti SÚRAO rozhodnuto. Vzhledem k tomu, že platnost do 31. 12. 2016 byla stanovena přímo v napadeném rozhodnutí MŽP dle ust. § 4a odst. 4 geologického zákona a v době platnosti nebylo rozhodnuto o jejím prodloužení dle ust. § 4a odst. 7 geologického zákona, platnost napadeného rozhodnutí MŽP zanikla *ex lege* uplynutím doby platnosti. Jak výslovně předpokládá ust. § 4a odst. 4 geologického zákona, doba platnosti předmětného rozhodnutí o stanovení průzkumného území Čihadlo byla stanovena do dne 31. 12. 2016. Ani podání žádosti SÚRAO ani zahájení předmětného řízení nemají na dobu platnosti předmětného rozhodnutí vliv. Rozhodnutí o stanovení průzkumného území je tedy v současnosti již neplatné.
- [86] Není sporu o tom, že geologický zákon nestanoví lhůtu, v níž je třeba podat žádost o prodloužení platnosti rozhodnutí ve smyslu ust. § 4a odst. 7 geologického zákona. Rovněž není sporu o tom, že žadatel nemůže objektivně předvídat délku správního řízení o prodloužení platnosti rozhodnutí. Podstatné je, že v ust. § 4a odst. 7 geologického zákona žádost o prodloužení platnosti vůbec neupravuje, v čemž se liší od jiných úprav prodloužování veřejnoprávních povolení (viz bod 88) a od případu řešených judikaturou, na kterou odkazovala SÚRAO (viz body 98-103). Pokud tedy SÚRAO podala žádost o prodloužení platnosti podle ust. § 4a odst. 7 geologického zákona, pak se jednalo pouze o projev její vůle, se kterým geologický zákon nespojuje žádné hmotněprávní ani procesní následky a tím méně pak privilegované postavení, ze kterého by mělo vyplývat stavění lhůty platnosti.
- [87] Výše uvedený princip vyplývá i z porovnání s jinými veřejnoprávními předpisy a jejich úpravou „prodloužování“ platnosti časově omezených správních aktů, ze kterých určitým subjektům vyplývají určitá veřejnoprávní oprávnění. Aby bylo umožněno včasné „prodloužení“ doby platnosti platných správních aktů, volí veřejnoprávní předpisy buď takovou konstrukci, kdy je platnost správního aktu prodloužena již samotným podáním žádosti o prodloužení (viz např. § 93 odst. 3 nebo § 115 odst. 4 stavebního zákona) anebo je stanoveno, od kdy lze před uplynutím doby platnosti takovou žádost podat (např. § 67 odst. 3 energetického zákona nebo § 7 odst. 3 zákona o odpadech).
- [88] Jiné veřejnoprávní úpravy, na rozdíl od geologického zákona, výslovně upravují podání žádosti o prodloužení platnosti rozhodnutí a právní následky žádosti o prodloužení. Tak např. ust. § 9 odst. 6 energetického zákona výslovně zakotvuje suspenzivní účinek žádosti („*Licence na obchod s elektřinou nebo na obchod s plynem nezaniká do právní moci rozhodnutí o žádosti o její prodloužení.*“), což je právě ochranný mechanismus, který geologický zákon nezakotvuje. Obdobně ust. § 17 odst. 7 zákona o obalech výslovně zakotvuje právní nárok na prodloužení platnosti při splnění podmínek („*Jestliže autorizovaná společnost prokáže, že splňuje zákonem stanovené podmínky a řádně hospodaří, má na prodloužení platnosti rozhodnutí o autorizaci nárok.*“). S podáním žádosti jsou zde tedy přímo spojeny suspenzivní právní následky zachovávající platnost správního aktu, což geologický zákon nezakotvuje. Rovněž ust. § 12 zákona o provozování rozhlasového a

televizního vysílání, obsahuje kromě odst. 10 též odst. 8, kde je výslovně stanoveno, že „*Na žádost provozovatele vysílání s licenci Rada dobu platnosti licence prodlouží.*“ a dále podobnou úpravu podmínek prodloužení licence. I zde je tedy zakotven právní nárok na prodloužení licence, jaký geologický zákon nezakotvuje.

- [89] Společným principem právní úpravy institutu prodloužení platnosti povolení, obsažené ve veřejnoprávních předpisech právního řádu ČR, je především výjimečnost takového postupu, a dále správní uvážení, resp. nenárokovost prodloužení a též důraz na ukázněnost a včasnou aktivitu žadatele ve smyslu *vigilantibus iura scripta sunt*. Pokud určitý subjekt hodlá využít mimořádné nenárokové beneficium zákona v podobě prodloužení doby platnosti časově omezeného správního aktu, je pouze na jeho odpovědnosti, aby svou žádost o prodloužení podal v dostatečném předstihu.
- [90] Retroaktivním obnovováním platnosti již neplatného rozhodnutí není možné překlenovat nepříznivé důsledky nedbalosti a procesní pasivity žadatele. Účelem mimořádného postupu dle ust. § 4a odst. 7 zákona o geologických pracích, není překlenování nepříznivých důsledků pasivity žadatele. Nadto, dobu platnosti předmětného rozhodnutí o stanovení průzkumného území si určila samotná SÚRAO v rámci žádosti o vydání tohoto rozhodnutí (srov. ust. § 4 odst. 2 písm. e) geologického zákona). Ust. § 4a odst. 7 zákona o geologických pracích neobsahuje žádný ochranný „záchranný“ mechanismus pro žadatele o prodloužení, neboť předpokládá, že v rezortu působí obezřetní profesionálové, kteří jsou schopni navrhnout prodloužení v dostatečném předstihu. Ustanovení je navíc koncipováno tak, že k prodloužení doby platnosti nedochází na žádost, ale pouze z moci úřední, a to na základě správního uvážení bez právního nároku na prodloužení.
- [91] Odkaz ministra na ust. § 71 odst. 1 správního řádu je v dané věci nepřipadný, neboť na prodloužení platnosti podle ust. § 4a odst. 7 geologického zákona není právní nárok, a bylo pouze na správním uvážení MŽP, zda platnost prodlouží. Nadto, obvyklá doba vyřizování složitějších rozhodnutí činí 30 dnů (viz § 71 odst. 3 správního řádu), což je obecně známé a musela si toho být vědoma i SÚRAO, a tak podáním žádosti teprve dne 7. 12. 2016, ačkoli jí důvody žádosti byly již dávno známy, do jisté míry sama způsobila, že nebylo možné rozhodnout do 31. 12. 2017. Nadto ze šetření ÚOHS vyplývá, že pochybení ve výběrovém řízení bylo na straně SÚRAO (viz bod 61). Tudíž je chybný názor, že nelze SÚRAO přičítat k tíži skutečnost, že MŽP nerozhodlo bezodkladně (srov. § 71 odst. správního řádu: „*Nedodržení lhůt se nemůže dovolávat ten účastník, který je způsobil.*“).
- [92] Účelem postupu dle ust. § 4a odst. 7 geologického zákona není zahlazování nepříznivých důsledků pasivity žadatele. Procesně bdělý a dbalý žadatel by žádost o prodloužení platnosti podal v dostatečném předstihu, aby o ní mohlo být rozhodnuto v době platnosti rozhodnutí. Ust. § 4a odst. 7 geologického zákona neobsahuje žádný ochranný „záchranný“ mechanismus pro žadatele o prodloužení, neboť předpokládá, že v rezortu působí profesionálové (srov. povinnost předkládat oprávnění k hornické činnosti). Prodloužení platnosti rozhodnutí je mimořádným procesním postupem zahajovaným z moci úřední, nikoli na žádost, na který není právní nárok (srov. formulaci „lze“ v ust. § 4a odst. 7 geologického zákona), takže zcela jistě není v rozporu s účelem a smyslem geologického zákona, pokud jsou kladeny zvýšené nároky ve smyslu zásady *vigilantibus iura scripta sunt*, tedy aby návrhy na prodloužení platnosti byly podávány v dostatečném předstihu.

- [93] Za těchto okolností je stěží pochopitelnou nedůsledností SÚRAO, že nepodala žádost o prodloužení v dostatečném předstihu, ale teprve pouze necelý měsíc před vypršením platnosti předmětného rozhodnutí. Pokud ovšem nekalkulovala s efektem systémové podjatosti a nespolehala na to, že se to v případě žádosti České republiky, zaměstnavatele úředníků MŽP, prostě „nějak“ procesně provede. Jednotlivec by si takový nedbalý postup nejspíš dovolit nemohl.
- [94] Pokud SÚRAO v rozkladu uvádí, že rozhodnutí o stanovení průzkumného území nabylo právní moci až v průběhu roku 2015, a že žádost počítala s kratší délkou trvání řízení (viz str. 3 rozkladu), pak z toho vyplývá pouze to, že již v okamžiku nabytí právní moci rozhodnutí o stanovení průzkumného území musela SÚRAO vědět, že délka platnosti rozhodnutí není dostatečná, a přesto podala žádost až v prosinci 2016. SÚRAO sice nemohla předvídat délku řízení, avšak měla plně v moci samotný výkon povolené činnosti a nese odpovědnost za nedodržení termínů prací. SÚRAO mohla a měla v dostatečném předstihu rozpoznat, že lhůta platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území nebude dostatečná.
- [95] Ve své žádosti o prodloužení platnosti SÚRAO uvedla shodný důvod pro všechna obdobná průzkumná území v ČR. Odvolává se na veřejnou soutěž na dodavatele geologických prací, která byla vypsána již v září 2014, kterou pak vyšetřoval ÚOHS (viz bod 61). Výběrové řízení za účelem ověření vybraných geologických a strukturních prvků v průzkumném území bylo vypsáno koncem srpna a v první polovině září roku 2016 (viz žádost SÚRAO). Z popisu realizovaných geologických prací v období 2015-2016 v žádosti SÚRAO vyplývá, že řada z nich byla již při zadávání zakázky a uzavírání smluv s dodavateli naplánována po lhůtě platnosti předmětného rozhodnutí. K tomu všemu podrobněji viz bod 2.3 vyjádření podatelů ze dne 31. 1. 2017 k žádosti SÚRAO. Je tedy evidentní, že SÚRAO již nejpozději v roce 2015 musela vědět, že doba platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území nebude dostatečná, a přesto podala žádost o prodloužení platnosti až v prosinci roku 2016.
- [96] Ve svém rozkladu SÚRAO předkládá zdánlivě absurdní argument, že by již v okamžiku právní moci rozhodnutí o stanovení průzkumného území v roce 2015 musela žádat o prodloužení platnosti. Podatelé namítají, že na tom není nic absurdního, protože pokud původní žádost počítala s dřívějším datem právní moci (srov. str. 3 rozkladu), a pokud se průběh správního řízení procesně zkomplikoval, pak již tehdy SÚRAO musela vědět, že doba platnosti, která byla stanovena pevným datem, nebude dostatečná.
- [97] Pokud SÚRAO tvrdí, že zjištění o nedostatečné době platnosti údajně mohla učinit až na konci doby platnosti (str. 4 nahoře rozkladu), pak jde pouze o rétorickou spekulaci, kterou SÚRAO nijak nedokládá. Naopak všechny konkrétní doložené skutečnosti hovoří proti tomuto tvrzení (viz výše).
- [98] SÚRAO v bodě II/3. namítá, že *„Nejvyšší správní soud v analogickém případě chybějící výslovné právní úpravy účinků podání žádosti o prodloužení platnosti územního rozhodnutí učinil závěr, že podání žádosti má za následek stavění lhůty platnosti rozhodnutí“*. SÚRAO v tomto rozkladovém bodě odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31.1.2008, čj. 5 As 80/2006–73.
- [99] Podatelé namítají, že konkrétní závěry tohoto rozsudku Nejvyššího správního soudu nelze analogicky použít na nyní projednávaný případ, a naopak obecné závěry tohoto rozsudku

plně podporují argumentaci podatelů. Nejvyšší správní soud v citovaném judikátu posuzoval zcela specifickou legislativní situaci, která nezakládá obecný princip, jenž by mohl být analogicky vztažen na geologický zákon. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku naopak výslovně upozorňuje, že obecný princip je opačný, a že rozhodnutí, jehož platnost již zanikla, již není možné prodlužovat (k tomu srov. „*Nejvyšší správní soud ostatně stěžovatelce přisvědčuje v tom, že uplynula-li by marně doba platnosti rozhodnutí, aniž by došlo ke stavení běhu lhůty, správní orgán by již neměl podklad pro další rozhodování.*“).

- [100] Argumentace ministra v rozhodnutí o rozkladu naznačuje, že pokud chybí výslovná úprava účinků podání žádosti, pak je lze dovodit analogicky výkladem, avšak v geologickém zákoně není obsažena ani úprava samotné žádosti o prodloužení, takže výklad ministra jde mnohem dál za skutečný obsah zákona, než jak to učinil Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku (viz body 98-103), a jde ze strany ministra o nepřipustné dotváření práva.
- [101] Nejvyšší správní soud v daném případě posuzoval ust. § 40 odst. 3 zákona č. 50/1976 Sb. stavebního zákona, které znělo: „*Dobu platnosti územního rozhodnutí může stavební úřad prodloužit na žádost navrhovatele, pokud byla podána před uplynutím lhůty.*“, a dospěl při tom k závěru, že v tomto konkrétním případě podání žádosti staví běh lhůty platnosti územního rozhodnutí. Ovšem, legislativní konstrukce ust. § 40 odst. 3 zákona č. 50/1976 Sb. je naprosto odlišná od způsobu prodlužování platnosti dle ust. § 4a odst. 7 geologického zákona, kde není o žádosti ani zmínka a ustanovení je koncipováno jako nenárokové. Nejvyšší správní soud vyložil ustanovení, které jednak výslovně upravuje podání žádosti o prodloužení platnosti, a navíc *expressis verbis* stanoví pravidlo, že úřad může platnost na žádost prodloužit, „*pokud byla podána před uplynutím lhůty*“. Jde tedy o konkrétní výslovnou úpravu právních následků toho, že žádost o prodloužení je podána před uplynutím lhůty, a teprve na tomto normativním základě Nejvyšší správní soud dovedl stavení lhůty platnosti. Jde o výslovnou úpravu výjimky z obecného principu, že po skončení platnosti již nelze rozhodovat o prodloužení platnosti. To je ovšem zcela odlišná situace než ust. § 4a odst. 7 geologického zákona. MŽP ani ministr nemohou ze samotného podání žádosti kreativně dovozovat pravomoc prodlužovat platnost, když k tomu není opora v zákoně, tak jako tomu bylo právě v případě ust. § 40 odst. 3 zákona č. 50/1976 Sb.
- [102] Nadto, Nejvyšší správní soud učinil svůj závěr až ve světle nové právní úpravy dle ust. § 93 odst. 3 nového stavebního zákona, která již výslovně zakotvila stavení lhůty podáním žádosti, čímž upřesnila původní nejasnou úpravu (J. Doležal, J. Mareček, V. Sedláčková, T. Sklenář, M. Tunka, Z. Vobrátilová, Nový stavební zákon v teorii a praxi, Linde Praha, a. s., 2006, str. 183, podle nějž směřovalo výslovné zakotvení stavení lhůty „k odstranění pochybností vyplývajících z dosavadní právní úpravy...“). Nejvyšší správní soud navíc výslovně uznal, že výklad ust. § 40 odst. 3 zákona č. 50/1976 Sb. byl sporný („*lze nalézt argumenty pro právní názor stěžovatelky, stejně jako argumenty pro právní názor krajského soudu, aniž by kterýkoliv z těchto dvou názorů bylo možné a priori označit za nesprávný*“) a odkázal na odbornou literaturu, která odmítala stavení běhu lhůty podáním žádosti. Nic srovnatelného, ani diskuze na poli jurisprudence, ani diskuze *de lege ferenda*, se v případě geologického zákona nedělo a neděje.
- [103] Argumentace, kterou použil Nejvyšší správní soud, že žadatel nemůže předvídat délku správního řízení o prodloužení platnosti rozhodnutí, je v případě geologického zákona nepřipadná, neboť v ust. § 4a odst. 7 geologického zákona, na rozdíl od ust. § 40 odst. 3

zákona č. 50/1976 Sb., není žádost o prodloužení vůbec upravena, a tudíž s ní nelze spojovat žádné mimořádné procesní účinky, jak to nyní činí ministr životního prostředí.

III.

- [104] Na základě výše uvedené podatelé navrhuji, aby ministr životního prostředí rozhodl o jejich rozkladu podle ust. § 152 odst. 6 písm. a) správního řádu tak, že rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 14. 12. 2017, č.j. MZP/2017/510/762 o prodloužení platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území Čihadlo **se ruší**.

Obec Světce
Město Deštná
Obec Pluhův Žďár